

BOOK 99
OHEL MOSHE
HORAV MOSHE
KATZENLENBOGEN
RESPONSA ON FOUR
PARTS SHULCHAN
ARUCH
[ENDORSEMENT RAV
YITCHOK ELCHONON

**[YESHIVA UNIVERSITY
NAMED AFTER HIM]
SITED - SEDEI CHEMED**

ספר

אהל משה

שאלות ותשובות

גם חדשים ובאורים בהרבה מקומות בש"ס ופוסקים
אשר הכנותי בעניי בעזרת הדונן לאדם דעה.

הזעיר משה בלא"א הרב המפורסם בדורו מו"ה אלעזר חיים ולי"ה.

דוס"צ בק"ק מעזריטש

~~הועתק והודפס על ידי~~

www.hachembooks.org

ע"י חיים תשס"ד

וזארשא

ברוס ר' חיים קעלמער נ"י ברחוב נאוואליציע בבית שלו מס' 11

שנה תרמ"ט לפ"ק

СЕРГЪ СЕЛЪ МОШЕ

ВАРШАВА.

Типо-Литографія X. Кельгера, Непольнъ № 11.

1889.

This Sefer has been made available by:

5314 13th Avenue
Brooklyn, NY 11219

TEL (718) 972-0777
FAX (718) 972-0178

אשרת

אוצר החכמה

A deluxe bound copy of this sefer is available at:

Biegeleisen Hebrew Book Store

4409 16th Avenue

Brooklyn, N.Y. 11204

(718) 436-1165

הספר הזה צולמה על ידי אחים גאלדענבערג

וניתן להשיג ממנו טופס מכורך, במחיר סביר, אצל:

בימ"ס ביגלאייזן

4409 16th Avenue

(718) 436-1165

מכתבי תהלה מגאוני דורנו

ב"ה יום א' כ"א בני' תרמ"ט קאזנא

כבוד ידידי כ"ה הרב הג' המפורסם לגאון מריף ובקי במדרי תורה ויר"ח כש"ה מו"ס משה קאצינעליגבונין כ"י מו"ץ דק"ק מעזריטש יע"ח סוכמ"ס. אחר שהי' מכתבו עם חדושי ספרו היקר אהל משה שאו"מ בניעמי וקשה עלי להזקק ולעיין ברבם נהגלים כנדפסים רק מעט וראיתי כי הם טובים ונכונים ונחמדים נדעה

ה' שלום ישפות רוב שלום וברכה לכבוד ידידי הרב המאור"ג חו"ב מו"ס משה שיחי', ראיתי דברי חידושי ומלחמים נכונים וישרים בסגרת ישרם בעיון רב ובנקיאות רבונארוס המה להיות נדפסים ויהי' רשווא לקיים נחשבתו בטובה וברטי' . וידידו הכוזב בקלרם **יוסף דובער הלוי** . כ' אלול תרמ"ט לפ"ק פת בריסק

כבוד ידידי ה"ה הרב המאור"ג חו"ב כש"ס ופוסקים כו' יר"ח ושלם מו"ס משה ק"ב ל"י דומ"ל דפס . הר"ח לפני אס ספרו סיקר בחקר הלכס בענינים שונים לכל חבליה הוא חוקר נפלא וסברא פרוכה בכל ושמוס ורואנו להביאו לביד"פ לחלקו ביעקב וכל מן דין ראוי להיות בתומכי נשנו אשר יהי' לאל ידו להוילא פרי מחשבתו לטובה וכל הסומכו יתברך בחלבי חמו תמחזי לכבוד סחורס ולומדי' יוס' ח' פ"ו תמוז תרמ"ט מעזריטש

רפאל ישראל איסר שפירא חו"ס הג' :

וכחכונה וראוים להעלותו על הדפוס ולהפינס על פני הכל , ואין עזרכי לבא כחור הסכמה רק בקלרם בני לברכו כי יזכרו פ' להוילא לאורס נחשבתו הרלוים ויפיקו רגון טוב ממנו ויחבבל לנחת ורגון צעני סלומדים וראוי ס' ויהי ס' עמו להליתו מפלה מעלה כנשפו ונפש ידידו דוס"ת :

יצחק אלחנן החופק הג' :

חביבין עלי שמעתה דרב כי הוי

ניסו ידיד הרב כס"ג מריף ובקי משנתו זך ונקי מפורסם להפארה מלא תורה ויראה ס' פאורה כש"ה מו"ס משה ל"י מו"ל דק"ק מעזריטש , אשר משא דבר ס' סמכתו , ובדרכי נתיבי סחכמס רוממכתו , ועל מי סחורה נדלחתו , וחננו ס' דפס וכסכל לשלח אלומותיו ולשמוח בעמלו אשר השלישו אלכיס ברוב חכמה ודעה וכשרון המעשה לירד לגן ההו"ש' ולנקוט שושי סחכתה ולעטת ען פרי סחכונה ככרס סחורה סלבר כנר זככו ס' להפין אורה חבורו על סרמב"ן על סחורה , אשר הלכי גם כחפס שיוני כו ראיתי דברים יקרים כנחמרים כחומרי מתנייתח נפלמלי דלורייתח , וסחרי כדוב סחכונה הרבס מקנהו כחבור שו"ח אשר עלי על הפיקי סלכות רכות ועמד ענ כמקור לרלות מי כנבר דמריפי ורליפי שמעתח טש"ס ופוסקים , כגני גם הלכי להיות מתומכי אורייתח ולקבל אח סבורו כלשר ילח מביד"פ , וען כדלוי אשר מולר סלוגה יאכל פרוי פרי סלוגים ונפש עמל כחורה העמול לו להיזהר חורו וורה עד כלי ירה וימלא כבוד וסכלס , כלשר ישח השלה . כעס"ס כיוס כ' כ' כסלו כבכוד תורה לפ"ק פרוזין :

אהובי אחי ל"י שיינתי כספרו אהל

משה ששלח אלי וראיתי כי כ"ג לל כמים לדיריסיים סתלמוד כבלי וירושלמי ושיטות הרלשונים והעלה מרגינתח דלית לה עימאל וברוב ענינים כעס"י קולע אל סעערה ולא יחטיח וכמה ענינים מפיקים כוגה אורס עולה מעלה מעלס ממקור הראשון עד סוף דעתן של ספוסקים הלחורונים וכסכרעס בין סשיטות מעולפת ספירים וקרובים לחתמתן וגם אלו הענינים שסס רק לפלפולא ג"כ מלככה נדולה ומפוארה , כלי חפויס אשר חראי נפסחי אשר זכיתי לראוח מעשה ידי אחי להפארה וסיה לחאי עזר גדול ורב מעליון יחנ"ס ויכר סלמד לשמ' וזכס לכל הכבוד סוס ואברנאוני דורנו סמכוכו כחשיבות וכסבימו נקובען כדפוס גם הלכי כיכודח וסוד מס"ים לדרכיחס וישן כי אח לא יוכל להחר ולהעיד פל אחיו לזח מעימחי מחד כשנתו וכסילול ספרו כזס : סכ"ד אחיו

כירי עברי דרך פה מלחתי את

שלהכס נפשי כרב סמאור סנדול מריף ובקי יירלח ס' אולרו מוכתר כחשלוה וכעז"פ נזע ישיסיס עדיו לגאון ולספארה מוסר"ר משה שלע"ח מו"ל דפסיק חתח ואייתי מתנייתח כידים ספרו אהל משה מנח דבר ס' ז כלכה על כל נדוחיו כולל כש"ס וירושלמי ופוסקי' איככו ואבידייכו קח חני סלכחא ככ"ד סודתח וקח מסכיר להו כדדמי ותלח נמי זיינה עלוסי להשיב לשולתיו דבר ומעשה רב כחריפות ובקיאות וכסברא ישרה , וחזינח טי חינו ללורייתח דקמסוד עינין ככמה סגיין ובתליון קשיעין סריץ ויחבי להו ומימר ספיר קלמר וכבר קובי ל' רבנן וגלוי קבישלי כחוחמיסן וקח סמכח ל' כדדעת פרעמח ואיככו חמרי לחרפוסיס אדרח וכד"ן אוף אלח חמינח אס יקרה בעיני רכווהח ד"ן דקייככו זו יקרה לחשיטיו על סס"ך , גם בעיני ככדת חלמחך עזרחך ואוף רב זעירח כדוסי יסיננה גושפנקח דיני לכנרל וחספירח דכ"ן חינון ועב"ן לטון ומלמר טולר סלכס יאכל פריה ליכוי כסעדיה וכמסותח מינייהו דסותרל דמחוח להעיקה ירה ממיעס דלהון כעכעח חר"פח לפיס חרס"ח דנברח ודספרח , ויכח רשווא לחיכוס ריסיכ כעגלח ועד עמוד ככן לחורים . כנפש ידידי כרב כג' כסחבר ס' ונפש המדבר לכבוד סחורס ולומדי' מעזריטש ח"י תמוז תרמ"ט לפ"ק :

באיר יוסף האב"ד בק"ק יאנאווא

נאום **אלהיו הלוי בפ"ק הג'ל** : נאום **אלהיו הלוי בפ"ק הג'ל** : נאום **אלהיו הלוי בפ"ק הג'ל** :

נאום **אלהיו הלוי בפ"ק הג'ל** :

ב"ה יום א' כ"א בני' תרמ"ט אורלא

את כל יקר ספארה כוד הכלו כוח ניכו ספר אהל משה שאלות וסבנות מלח אחי כרב מ' משה קאצינעליגבונין רחו עיני ורחיחי כנוי ומסוכלל כיופי וכדר כנוי לחלפיוס מיוסד כחריפות ובקיאות מעלה כיד ס' סכוכה פליו וכוח מלח דבר כ' זו כלכה כולך לעועק דברי חו"ל ורלשונים וגם חמרויס ולן כלכל של תורה סלכבין ולסורות ולהכריע בין סשיפוח חי לזלס לחינח לפסלח עכח ויכר חילו לחורייתח וראוי שמעתח דלנדרו כפלמח וחס כי לה כי הוא להעיד כי כלוס אח מעיד על אחיו חולס נלבר כי סלמס עד לעלמו והכניסיס ירחו ויכינו ויסמחו ויסחננו מזיו סחורה וממבוטי סחמה , אלס דברי סמדבר לכבוד סחורס וכניס אחיו :

אלכסנדר סעגדר חופ"ק אורלא

הקדמת המחבר

אוצר החכמה

ירושלמי זרכות פ"ב ר' יעקב בר אחא ר' יוסי גסס ר' יוחנן לעולם אל יכי הפסוק הזה זו מפיך כ' לבאור
 טמנו מנבננו לנו אלהי יעקב סלה, הנה דרך המחברים להדפיס אמרים קודם שיבאו לחובן גוף הספן
 אני אלך בעקבותיהם ואך בקלרם מחמת הולאות כדפוס כי רב לכן הסכרס לי לקלר, אך בחיל ורעדס אבא לחל
 חיוס ונורס להללו ולשנחו על כל חסדו אשר גמלני מטודי עד כיוס הזה, כי רב טוב גמלני, ובין חופשי חורס וחופשי
 חלקי שמי, מטודי ועד כיוס הזה בעסק מסחר וקנין לא הביאני, ויע חסדו כגדול עלי אחר כי כורס ממני חבי ואמי
 כד כוונס יטקא בר שס ושכע ונשארתי כערער בערבס ונחתי ה' לכן ולחסד ולרחמים בעיני כל רואי ושמו אנשים זרים
 רחמים בני רחמים כשנחתס עלי לטובס ושכרו לי מורים ומלמדים הגונים יראים ושלמים והשטיעו עלי מטובס,
 אפי' הביאני ה' לעיר גאוויריאלק לבית חוגני הרבני המופלג בחורס ויראה ה' היס אולנו מו"ס **צבי הירש** ז"ר
נחמיה ז"ל וחונחתי היקרס כלטועס מרת שרה ניע אשר נשאו אחתי על כחפיכס כאשר ישא האומן אה כיוונן כן
 כסס אשתי כרלשונה מרת חנה רחל נ"ע פרנסה אחתי ואה בני כמה שנים ואנכי שמי לסבול עול חורס הטייתי כחשיכה
 כאורס לילת ימים במתי אף כי זמן זמנים טובס עול הפרנסה היה עלי, עכ"ל מביכמ"ד לא משחי ובחורס ה' הגיתי
 ומנעורי בעט סופר ידי משכתי על גליון ספר חידושי כחבתי ואכלים רבים נטעתי ובין חופשי החורס ישבתי ובארבע
 אמות של הלכה קבעתי אכלי ונמסמורים חוקים חוקתי אכלי לחקור ולחור אחר מקור הדינים מש"ס ופוסקים ראשונים
 ולמהונים ובחתי הזה יותר מכל מהמדי חבל, לפני גאונים וגדולים פרשתי אכלי ואמרתי כי ראויס כהלכות להפילס
 ע"ס חבל חכן ידוע כי לדבר זה לריכיס כסף מרובס לכן מנעתי עצמי מזה כי חייס רש ונקלה חבתי אף כבשה קטנה
 אין לי ובחורן כך בבנת חרל"ג נטרפס ממני ר"ל חידושים רבים שהיו מקודרים על כמה מסכתות, אחתי אחי ידי נקסס
 הסופר לבנות אכל ויכיס נטוע על שאלת והסובות ועורתי ה' להוריתו לאורס, אמנס כי אין כחי להדפיס כל השאל"ח
 אשר חנני כעליון וכוכרתי להפסיק באמנע הפרק אך מה רבו וגדלו מעשי ה' אשר הביאני עד הלום וכו נפלאות חמים
 דעים ונמה אוכל נמלה שפלה כמוני להלל ולשבח ליוגרי ונראי על אחת מני אלף אלפים טובות שטעה ועושב עמדי
 ה' כל רבנע ורגע. :

ואפרש

מאמר הקטן אשר כבר פתחתי לפרשו בספרי אכל משס שדפכתי זה שנים רבות על הרמב"ן על החורס דכנס
 חיאת במ"ד ויקרא ובמדרש שומר טוב על פסוק כי לא בזה ולא שקן עניי עני ואמרו ע"ל דכשם שלא בזה
 אה הפלתס כך לא בזה קרבנס ול"כ ה' הלי הניח בדלה תניא בלא ? זה כשי"ה אינו מבזה הפלתס אינו מרומס בחורס
 וזה שאינו מבזה קרבנס מרומס בחורס כמאמרס ז"ל נאמר בעולת העוף ריח ניחוח ונאמר בשור הגס ריח ניחוח לומר
 לך ולפני ה' חשוב קרבן עני כמו קרבן עשיר וגם גוף הענין דלא בזה ולא שקן ענוס עני לריך בלור מאי רבוחא
 הוא דכשי"ה אינו מבזה הפלת העני בלא לפני כשי"ה אין שום חשיבות בעושר כי ככל שלו ונאמר לי הכסף ולי כוכב
 כו' וככל מידו וחיאת בילקוס ר' חננל גזר הענייתא ואחא מיטרא אחר לא מפני שאני כדאי אלא כי לא בזה ולא שקן
 ענוס עני ואמרו כס משל לפני בני אדם שנכנסו אלל הדיין אחד עני ואחד עשיר למי הדיין כוסך אה פניו לא אל
 העשיר ברס הכה לא כסחיר פניו ממנו, ולכאורס המוס מאי דמיון הוא לדיין שלריך לפעמים עובס אנשים זולתו ולא
 כן הקב"ה כהעולם ומלואו ככל שלו וכל המוכה שיש בעולם מידו של הקב"ה סוה, ואמנס מאמר ד' חני שאמר
 לא מפני שאני כדאי אלא כי לא בזה ולא שקן ענוס עני מוכס להיפך דמעלה גדולה יש בחפלת העני שאנו עשיר אס
 הוא מחפלת הפלה כזו לא היה נענה אף כעני הוא נענה מחמת מעלתו שהוא עני ול"כ מאי המעלה שהוא עני ונראה
 שפוט דפעני במופל עליו פרנסת בניו ובנותיו קטנים וגדולים וחיו חיי לער ונושה נפשו ככפו להשי"ח ומשכח ממנו
 לרכי בני ביתו וכו חשיבות גדולה בעיני השי"ת כגדול והטורח והדברים מובנים וע"ל אחר במ"ד כשם שלא בזה אה
 חפלתו שזכו חשיבות גדול כי העשיר אף שהוא מחפלת ככוונס כמו העני לפעמים לא נענה והעני נענה כך כשי"ת
 אינו מבזה קרבנו שזכו פחות מקרבן העשיר שקרבן העשיר הוא שור הגס וקרבן עני הוא דבר מופיל, וכשחא
 עשיר כו רבוחא גדולה בקרבן יותר מבחפלת דבחפלת של שמיס בין של עני ובין עשיר ככל שזה ובקרבנס אינו
 בזה, ובן אני אומר על ספרי זה שאנכי מגינס לפיכס הדבקו במדות של הקב"ה כמו שהקב"ה אינו מבזה הפלת העני וכן
 אחס עס ה' לא הבזו חורס העני כי עני חבתי ופרנסתי דחוקס ה' ירחס עלי וירוחס קרתי מעתה ועד עולם עס
 ז' כרביית ח' שהיא אשה כשירכ מאד ועס בניו ובנותיו יהיו ולא תמוס החורס מפי ומפי זרעי וז"ל עד עולם ח"ם :

והגני מנרן לכל המסייעים והעוזרים לי להדפס ספרי ולפרנסתי יזרכס ה' בעושר וכבוד לעולם :

כאן לריך חני למודעי כי ככ"מ בנובס בזה שקלה וטריה צדיני ממונות וכדומס אינו אלא לחלס מאחב"י שיושבים
 בחרלות שמוחר להם לנכוג עפי' דינס משח"כ אללו בחרלות שממשלות העמים קטנות ומסודרות בחוקים ותקנות
 כמכוונים ונהויס לזמן הזה. ועל כנון דא אחר חז"ל דינא דמלכותא דינא והעובר על חוק עוגו ישא :

שאלות ותשובות

אהרן סימן א משה

סימן א

שאלני גיסי הרב הגדול תריף ובני ירא ושלם איש חסידות כ"ש מ' ראובן שואל שפירא ז"ל מק"ק מלוצק ומנחתו בירושלים תובב"א :

עיד הסוכה הלככות בהקדמתו לשער כנטחון וזה לשונו, ונאמר על אחד מן הפרושים כי הלך אל ארץ רחוקה לבקש הדרך נחלפת פרישותו ושגג בו אדם אחד מעובדי כוכבים בעיר אשר הלך אליה, אמר לו הפרוש כמה אחס בהכלית העורון ומיעוט סגפ בעבודתכם לכוכבים, אמר לו האמגושי ומה אהה עובד אמר ליה הפרוש אני עובד כבודא סיכול ומכלכל המעריף אשר אין כעוהו, אמר ליה האמגושי פעלך סותר את דבריך, אמר ליה הפרוש והאף אל' אלו סיה מה שאמרת אמה סיה ממריסך בסריך כמו שהטריסך ככה ולא כייח טורה לבא אל ארץ רחוקה כזאה, ונספק טענת הפרוש וכב לארלו וקיבל הפרישות מן העם היסא ולא ילא מעירו אח"כ, וע"ו עוררני גיסי הרב ז"ל אס דברי הסוכה הלככות הלכה היא או דרך החסידות להמתנגדים בדרכי הפרישות, וסעיר על זכ כבוד גיסי שאלא כסידור הגאון מו"ה יעקב עמרין ז"ל דאין זו הלכה והביא ראייה על זכ ממה שאמרו בש"ס ב"מ מאן דביש ליה כהאי מתא לזיל למחא אחריותא, כרי מפורש דהכמי הש"ס כחנז עלס שיכקש פרנסחו, ודברי הסוכה הלככות אינו אלא לפרושים סכולים במדה הפרישות ונדרכי החסידות :

מורי וחכמי

ודנה אנכי הסעוט מלאחי מקום לדברי הסוכה הלככות לדינא אף לכל אדם ואך כוונה עמוקה יש בדברי הסוכה הלככות ותחלה הביא ראיות מש"ס מכמה מקומות שמבואר הוסך דברי הסוכה הלככות ואח"כ נכא לשומק כוונתו, ראשונה סוגיא מפורשה במועד קטן פרק אלו מגלחין, מחניחין ואלו מגלחין במועד כבא ממדינת סיס ובגמרא שס מחניחין דלא כר' יודא דאניא ר' יודא אומר כבא ממדינת סיס לא יגלה מפני שיאל שלא ברשות אמר רבא לשוט דברי הכל אסור למצות דברי הכל מותר לא נחלק אלא להרויחא מר מדמי ליה כלשוט ומר מדמי ליה כלמצותא, ועיין לשון רש"י שס לשוט אס ילא שלא לשך ולא ילא אלא כדי לשוט בעולם ולראוחו וחר במועד דברי הכל אסור לגלם במועד, למצותה שיאל לקור אחר מצוות שאין לו מצוות וחר במועד דברי הכל מותר לגלם במועד לפי שיאל במועד, טכ"פ אס ילא למצות קודס הרגל וחר בחוסי"מ מותר לגלם וחר אליבא דכ"ע ואי ס"ד כדברי הסוכה הלככות דאינו רשאי לייך למרחקים לחור אחרי מצוטה אל' היס יליאחו שלא ברשות וסיה אסור לגלם במועד,

וע"כ מוכח מכאן דדברי הסוכה הלככות אינו אלא לפרושים והמתנגדים במדה החסידות והפרישות ומותרים לייך לבקש מצותותיהם, ואפילו להרויח פסקו כל הפוסקים ומנוה היא ואס ילא למדינת סיס בשביל להרויח וכא ממדינת סיס במועד מותר לגלם ודוקא לפייל מקרי שלא ברשות כמפורש ברמב"ם פרק ז' מהלכות יו"ט, ובש"ע או"ח סי' תקל"א סעיף ד' פסק דלעולם מותר לגלם רק אס ילא מארץ ישראל לח"ל לפייל הגב סקדים הש"ע שיסיה שני דברים אל' שיהיה יליאחו לח"ל מארץ ישראל ועוד שיסיה סליכותו לסיוול דוקא אכל אס ילא מארץ ישראל לח"ל למצוה או אף להרויח מותר לגלם ולא מקרי שלא ברשות משום דיש כזכ מטעם והמג"א הוסיף דאף לראוח פני חבירו נמי מטעם יו"ט, טכ"פ מפורש דיש מטעם כזכ לבקש אחר מצוות ואף להרויח נמי מראה דכוי מטעם דאל"כ כוי אסור לגלם מארץ ישראל לחו"ל ארץ וסיה אסור לגלם ומוכח דלא כהסוכה הלככות, וע"כ דבתפ"ל אינו אלא לפרושים המתנגדים בדרך הפרישות :

וי"ו לפלג בדברי הש"ע דכיה מקור הדברים המבוארים בש"ע נובעים מסר"א בשם הראב"ד פרק אלו מגלחין וס לשוט וסראב"ד ז"ל פירש דפוגמחא דר' יהודא ורבנן איירי ביולא ח"ל והכי מוכח בירושלמי דגרסינן כהס ר' יודא כדעתיא אסור לפרוש בים גדול מעתה כיון שיאל ח"ל יכא אסור לגלם כואיל וילא שלא ברטון כממס כדוא חד ככן אפא לגביס דר' חנינא אמר ליה מה אני לייך לזור לחלקן או ליבס אשר ליה וסר"א שסכים לדברי סראב"ד וכחז ומסחר ככה פירושא דלא קרי ר' יודא שלא ברשות סיולא להרוח שכן הוא דרך כל סחגרים, ועוד גרסינן בגמרא אלא למצוטה סא אמרת דברי הכל מותר וסאך סליק אדעתיא דר' יודא קרי למצוטה שלא ברשות אכל לפי סירושלמי יחא דאף למצוטה לגלם לח"ל ס"ד דחטיב ר' יודא שלא ברשות ע"כ, ולכאורס קסה דסר"א שס מביא ראייה לדינו של סראב"ד מדרך סחגרים וכי מביאים ראייה סכחגרים, וסגר"א כביאורו לש"ע הקסה על סראב"ד שני קוסיות אחד דסירושלמי משמע לכיווך דאמריין שס ר' יודא כדעתיא דר' יודא אומר אסור לפרוש לים גדול משמע דר' יודא כחולס לארץ והאיסור משום דמסחבן א"ע ואסור להרס לסכן א"ע בשביל מצוטה ועוד אמריין שס מעתה ככן שיאל ח"ל כואיל וילא שלא ברטון סכמיס אסור לו לגלם משמע דוקא ככן אסור לו לגלם מאל' לח"ל וע"ש בפנים כביאורי סגר"א סאך עוד כה, ואני ספעוט יש לי מקום ליישב דבריהם, ודברי סר"א וסראב"ד נכויס ויסרים, וכוא דר' יודא ודאי אסור אף כח"ל

קושיה הגר"א שהקשה דפוסת מבידולתמי לסיפק דכנס
 הראב"ד וברא"ש נמי מפרשים דהירושלמי סבר דאסור
 לר' יודקף חף למזוני ולרנן אפטר דלבריהחא אסור אכל
 לפי אוקימתא דירושלמי מוכח דש"ס דילן פתיר חף נכס"ג
 דהיינו מארץ ישראל לחל לר' יודקף למזוני ולרנן לבריהחא
 הכל כאשר ביארנו, והקושיה שפסח שהקשה הגר"א
 דדוקא כהן בלחמא דברא"ש אינו גורם כהן ואך גורמים
 כיון במקום חיבת כהן ואמנם כמעין כפנים בירושלמי
 מראה דגירסתא בגר"א פיקר :

ועבד אפטר לישב קושיה הגר"א דכנס מפליוחא דכהן
 משאר בני אדם לפנין יליחא חרץ ישראל לחל
 הוא משום דחכמים מרו שומאים על ארץ השמים כמפורש
 בגירסת י"ח דבר וכהן מוזכר דלא להטמא ח"ע, והכנס
 פוסק הראב"ד בפרק ה' מכלכות נזירות כל' (ט"ז) דכנסים
 בזמן הזב כיון דכנס עמאלי פחים חין עליהם עוד חיוב
 שומאח, וא"כ כח"ו דכולם עמאלי מחים חין חילוק בין
 כהן לשאר בני אדם, ואם החמירו בזה"ל על כהן אסור
 נמי לשאר בני אדם ושי' דגול מרנבס יו"ד סימן שפ"ב,
 ויש להביא ראיה להראב"ד מש"ס פסחים אמר ר"מ מדכריהם
 למדנו ששורשים מדומה סבורה עם הטמאה נפסה ובגמרא
 שם (דף י"ד ודף ט"ו) איכא דאמרי דלמד מר' יבועט
 דכבר חזית של תרופה שגפנרה נגח בעליונה ותחחונה
 חולין שמתין אס אינו יכול להגיל בסכרה יטמאנה ביד
 משום דבין כך ובין כך יביה טמא ועוד יפסיד סחולין
 ואמריק עוד (שם ע"ב) ח"ר חסי ח"ר יוחסן מחלוקת בשם
 אכל בשבט ד"ר שורפין ומסיק שם בש"ס דהו חף לדברי
 ר"ח סגן סכנים ופי' רש"י דלר' יבועט חף בד' וכו' נמי
 שורפין והחוס' חף דחולקים שם על רש"י בזה כבר הרגיש
 הגאון בפני יבועט דרברי רש"י נכונים וברורי' משום דסתמא
 כבר חפשו אחר תולעים ולא מלאו ח"כ עוכה דכדבר דסופו
 לאיבוד חף כי מחבר על הטמאה לסמאחו מ"מ מותר
 לפמאוחה בידים וברור מהכוניה דהתם על חופן שיש עליהם
 איסור שומאח חף אס איש חלח טמא דרנן ודאי שורפין
 עם הטמא דאורייתא וא"כ כגיס בזמן הזה שטמאים בלאו
 כבי שומאח דאורייתא ודאי אינם מוחזרים עוד בטמאה
 על תמאם וסארכתי במקום אחר בתשובה לבאר פלוגתא
 ברמב"ם והראב"ד בזה :

ועד מה שהקשיתי על הרא"ש דמביא ראיה מהתגרים
 ללעג"ד דשכי כונתו דכנס בלחמא ע"ס עיני מספר
 שאו ע"י סילן ממדינה למדינה מפורש הוא בפרק הקדוש
 זו שכתוב וזכולן אמר כו' בלחמא ויפטר בחלוק ודרשו
 ע"י שטעו שחשבו זה יפסוק במסחר וזה יפסול עליו של
 סחורה, וכן כתיב וטובל בשמן רגלו שיפואו כולם לקנות
 שמן מאשר וכעבודת דלישא בש"ס ממנו, וכן כל עיני
 מסחר כך הוא מדינה ו גוחנת מחסם וברל ומדינה ו
 פיעים אחרים ועברים בשפיעות דרך ים ומדינים ממדינה
 זו למדינה אחרת וכן כתיב כי מי שחא בדרך רחוקה שוטב
 פסח שי ומכ הוא שוטב בדרך רחוקה ע"כ למסחר הוא
 נסע וא"כ מפורש בפרק דרך סתגרים, חכו כונת
 הרא"ש שכן דרך סתגרים, סכ"פ מפורש בכ"מ דמ"כ
 לפסוק במסחר ופשיטא למזנות ע"י סילן למרתקים, ועוד
 תלינו במסכת סוריות (פרק ג') כי הא דר"ג ור' יבועט
 כיו חלי בשפיעתא בכדי דר"ג כוס פיתח בכדי דר' יבועט
 כוס פיתח ופילתא שלים פיתח דר"ג וסמך אפילתא דר'
 יבועט אמר לי' מי כוס דיעית דכוס לן שיטבת כולי האי
 דאייטית פילתא אמר לי' כוכב אחד לשבטים שנה עולם
 ומחטב

כחל משום סכנה, ורנן דפליגי על ר' יודקף ואמרו
 דכל כילן וולח טיול מותר מסתמא על זה סאופן שר' יודקף
 אומר רנן מחירים, ואם כן לריך טעם למכ רנן מחירים
 כפשיטא על סיס ובחאזכ סנרף פליגי ר' יודקף ורנן,
 ועמר דפליגי אס לפבור כפשיטא סוי סכנה או לא לא נראה
 לפרש דכוס פליגי תנאים דכדבר ידוע דכיס איכא סכנה
 וכמו שאכ"כ יורדי סיס בחיות כו' סכלים (ק"ו) ואמרו
 בש"ס נרכוח (דף ר"ד ע"ב) ארבעה לריכיס להודות וקא
 חשיב יורדי סיס ולמס אמרו לריכיס להודות הוא משום
 דכילטו כ' מסכנת מיתק וא"כ לריך טעם למכ החירו רנן
 לילך במקום סכנה ולמכ החירו נגח במועד לגלח משום
 דתריחיתו דכילכוסו סיס ברשות :

ודנה בש"ס דילן אמריק מחיתין דלא כר' יודקף דחתי
 ר' יודקף אומר כנח ממדינה סיס לא יגלה מפני
 שילא שלח ברשות, ובקשו החוס' שם חיתא לוקמא חפילו
 כר' יודקף ולמזונה אפי' ר' יודקף מודכ וסירלו החוס'
 שמה כיון דקחי ר' יודקף אומר כנח כו' משמע שנה
 לתקן וכנס מחמת קושיה בחו' דכיס קשכ לכירושלמי קושיה
 החוס' בגל דברי אפטר לאוקמי משנה כר' יודקף ולמזונה
 ולכן נח בירושלמי וסירן בקושיה דלא אפטר לאוקמי בתשובה
 כר' יודקף משום דר' יודקף כדעתיב דאסור לפרוש כיס
 הגדול ואיכא סכנה וכיון דאיכא סכנה חף למזוני אסור
 כך נראה לי בפירושה דכירושלמי וא"כ פליגי בש"ס ירושלמי
 עם הש"ס שלטו דש"ס דילן סבר דלמזונה ר"ה מותר
 וסירושלמי סבר דלפרוש במקום סכנה גם למזוני אסור,
 חכ שאמר בירושלמי ר' יודקף כדעתיב דאסור לפרוש לים
 הגדול וע"כ לא חוקים במשנה כר' יודקף דלר' יודקף חף
 למזוני אסור במקום סכנה וכמשנה מיירי ביולא מארץ ישראל
 לחל דהו כסילן סכנה וא"כ חף שילא ברשות ואסור
 לגלה, ולא כן סבר בש"ס שלטו דסבירא ליה לש"ס דילן
 דאיכא דים מליה כסילתו מותר לו לילך חף במקום סכנה
 ואין לך מליה ויחר גדולה מכליכא לבקש פרנסה בעד בניו
 ובתתיו הקטיים כדאמריק במס' כתובה (דף ג' ע"א)
 אשרי שומרי משפט שוטב לדקב בכל עת דרשו רשטינו
 שבינכ ואמרי לה ר' אליעזר זה סין כרו ובתתיו כפסס
 קטנים, וסברת ש"ס שלטו סיא דכמלוכ מנין עליו שלח
 יסחק דבלחמא כל כדרכים בחקת סכנה כס ומ"מ מותר
 לילך לזורך מזונותיו וכמו כן לעבור כיס ע"י ספיה נמי
 מותר מבחי טעמא דחכיה במלוה מגן עליו, ומתח
 יסבאר כיטב טונח כרא"ש והראב"ד דהנס כס כתיבא ראיה
 מסיירושלמי דספולגתא של ר' יודקף ורנן איירי בחל וכן
 הא ראיהם דכנס בירושלמי ממש דר' יודקף כדעתיב
 דאסור לפרוש כיס הגדול וא"כ פתוך כסילוכו דבר עבירה
 שחא מסחק לעבור דרך ים, ומזכ מוכה דפלוגתא דר'
 יודקף ורנן מיירי סיכא דפסך כסילוכו איסורה ומפרשים
 כרא"ש והראב"ד דהיינו ביולא לחל או מעורב כסילוכו
 דבר איסור כמו כסילן כפשיטא דרך ים כי זה הכל אחד
 אס עובר דרך ים או יולא מארץ ישראל לחל ולא כתיבא
 כרא"ש והראב"ד ראיה מסיירושלמי רק לרבר זה דפלוגתא
 דר' יודקף ורנן איירי ע"ד סאוקים בירושלמי שיש איסור
 כסילוכו מחמת סכנה כמו כן בש"ס דילן פליגי כוס שיש
 איסור כסילוכו וכהיינו כסלך מא"י לחל, אכל סכ"מ מחלוקת
 גדולה בש"ס שלטו עם בירושלמי כדפרשטו דש"ס דילן סבר
 דלמזוני לר' יודקף נמי חף עמ"י לחל מותר ולרנן חף
 לכרויחא מותר וכדפרשטו משום דכוח בניו וכיתו מגייע
 פלו וסירושלמי לא סבר הכי וכדפרשטו לעיל וא"כ אורא

ומחנה את כספינו ואמרתו שמה יעלה ויחשב אהוה אמר
 יכ כל ק ים בידך ואהב עולה כספינו וסירט המפרט
 כ"כ חכמה ים בידך ואהב יורד לספינה לשחור, ודברי
 המפרט נטוים דכן מוכח מהשוכח ר' יוסטע לרבן גמלא
 דכטיבו עד שחכה חכה עלי חכה על שני חלמדיים שיש
 לך ביבשכ ר' אליעזר חסמה ור' יוחנן בן גודגדא שזידעין
 לשער כמה טיפוח ים בים ואין להם פח לאכול ובגד ללבוש
 ומוכח מזה דר' יוסטע הפליג בכפינה בשביל מונוחיו,
 ברי גרור ומפורט דאפילו חסיד שכחילדים מורס לו לילך
 ולבקש טרפו דמי לנו גדול כר' יוסטע בחורה ובחסידיה
 דר"ג קראו רבי להלך בכפינה לבקש מונוחיו, ומר"ג
 אין ראיה דאפשר דנשיאורו ועשרו גרם לו שיסע בכפינה
 לטובה הכלל וכיה לערך מלוא, אבל מר' יוסטע ראיה
 ברורה דמותר וא"כ מאי זה שמיניא כחכ"ל דהפרט שג
 לארלו וקבל עליו הפרישות וזי מחויב זה הפרוט לכיות
 עבדו גדולה מר' יוסטע טר"ג קראו רבי ואמנם אין זו
 קטיחא די עטס קן בשביל כי כאמנטי שאלו ור"ס לכפריטס
 באמנה כהס יחברך, אבל זה קשה שכיח לו להשיבו
 לשאמנטי כי בן גורס ראונו יח' לפסוק במסחר, ולכן
 נלעג"ד דהפרט כוס כמזכר בחכ"ל שם היה משכורו
 מאומנה או אומנה ביד או שארי דברים כמו כבעלי מלאכה
 ועל איש שפרנסתו הוא ממלאכתו אומן יד עליו הקושיא
 שפיר חל כי הכורה המטריפך כאן יוכל לכטריפך בשיך
 ואינו לריך לילך למדינת רחוקה לבקש טרפו, ומטעם זה
 שג הפרט לארלו וקיבל עליו הפרישות, ופ"ו אפשר דהכנה
 זו אשר מי שפרנסתו מאומנה יד וכדומה אינו רגיל לילך
 לחפש טרפו למקומה אחרים, וא"כ דברי החכ"ל הלכה
 אף לשאר בני אדם, ואמנם אף דיש מקום לדברינו עפ"י
 הברא עכ"ל חלילה לפסוק בן להלכה ודבר שאינו מפורט
 בש"ס וגדולי הפוסקים לא קציעין מזה הלכה אף כי
 נמלא בדברי החסידים ובפרט כי הוכחט עכ"ס לביטך
 וע"כ דאין זו אלא לפרושים המתנהגים בדרכי הפרישות :

סימן ב

הרמב"ם פסק בפרק ב' מה' קריאת שמע כל' י"ג פסק
 קרא קריאת שמע פסק לא קרא חזר וקורא
 ומברך לפניו ולאחריו וכו' וכו' כ"כ נטעם סדר סקורא
 מספק עם הכרבות הא ברבות קריאת שמע אינו אלא
 מדובנן וכל פסק דדרבנן אלוין לקולא וא"כ למכ יחזר
 נס הכרבות וכביא בשם השוכח טרס"כ"א סימן ט"ך שכתב
 על כרמב"ם מדברי פרמב"ם עלמו ששוא הטיב לחכמי לומל
 שכל שנסחפק אס עשה המלכה אע"פ שטיק עשיית המלכה
 הוא דאורייתא אס הוא מסופק בה עשה המלכה בלא
 ברוב כמו אס נסחפק אס לריך להטיף דם ברית כגון
 שגולד מסול או מסופק ביום שמיני בשוכה דיוטב בשוכה
 בלא ברוב, והירך פרס"כ"ל דכח נקריאת שמע סבידא
 ליה לכרמב"ם דכך הקנו דכל ששוא חייב לקרות קורא
 לכחלה עם ברכותיו ויעו"ם שסאריך בוס, וסירון זה
 סוכא כמנ"א א"ח סימן ס"ו ס"ק א', וזה שפירט כרס"כ"א
 לדברי כרסב"ם דפובר בק"ם מטיקרא הקמה דכל אימתי
 טיקרא ק"ם יקרא עם הכרבות ז"ע מטיב למד הרמב"ם
 לחלק ק"ם מכל הכרבות שחקנו חכמים למלוח המפורשות
 בחורה דבכל מלוח שפטומה ברבות אס טושט המלכה
 מספק אינו מברך מספק ובק"ם מברך, ונלעג"ד דכרמב"ם
 למד בן מדברי הירושלמי דיש פרק בים קורא ר' אבין
 ב"ד חייא בעי ק"ם וברכותיה היא ולא ברכותיה ברכותיה ולא
 היא הפסיק שליטת חזר וספסיק שליטת בקורא משערין
 או בכל אדם משערין יעו"ם ופירשו של הירושלמי ששאל
 ר' אבין אס הפסיק ושכח כדי לגמור את כולם דלא ילא
 אס ציעין שיפסוק ושכח כדי לגמור קריאת שמע וברכותיה
 או ק"ם לבד או ברכותיה לבד יעו"ם צפ"ט וכביאור
 מבעל ספר חרדים, ואס נאמר דק"ם לא חקנו דלשולם
 יקרא עם הכרבות מלא סברא הוא לירושלמי שאס הפסיק
 ושכח כדי שיעור הכרבות ילטרך לחזור לראש מלא שייכות
 ק"ם לברכות יאמר אס שכח כדי לגמור פסוקי דמורה או
 שאר שמיים יטרך לחזור לראש וגם בשכח וספסיק כדי
 לגמור כל סק"ם למלא בעיה עוד שיפסוק גם שיעור הכרבות
 וע"כ מדתלי הדיבעיה לק"ם וברכותיה או ברבות לבד אס
 שכח באמצע ק"ם חזר לראש, ומוכח מזה דלכתחלה
 חקנו חכמים דק"ם וברכותיה ששהמיים יחד דכל אימתי
 דלריך לקרוא ק"ם לריך לומר עם הכרבות, ומזה למד
 הרמב"ם

1234567 ת"ת

ודנה מה שאמר ר' יודק לפרט בים הגדול ולדברינו
 לשיטה הירושלמי אף לחזי חסור אליבא דר'
 יודק, נ"ל דזה אינו אלא לעמים קבועים ולא בקבועות
 ככל חממים חסור לר' יודק לפלוג בכפינה רק ים עמים
 קבועים שכס סכנ לעבור בים ובראים ע"ז מהא דאיתא
 במדרש רבה בר' אשיה ובמיר קהלה על פסוק עת ללדת כו'
 דא"ר לוי בשלש מקומות השפן מלי לקסרג וקא חשיב
 כמפרט בים הגדול ומביא שם מטעם דר' נתן סכין
 אחז דרבי חייא ב"ר אבא הוא מפרט בימא א"ל לחזי
 אלי עלי א"ל מה נללי עליך בן דאה קטר לולך קטר רגליך
 אין עיילם לכישהת ושמעתן מלליין על מסרל לא חסמוך
 על גלותי, א"כ פפורט דדוקא בעה שמתחילים לבקש על
 מפר אז כוי סכנ ולא כל חממים טוים, ומטעם זה
 לא חקש לן מה ער' יודק חסור לכרית וקרא אותו ילא
 שלא ברשות דברי מפורט בחורה עסק במסחר דברי כתיב
 זבול לחוף ימים ישכון וכתיב לא מעצר לים הוא, אבל
 לפ"י שפיר יחא כייב דברי רק חממים אלא חסור להפליג
 בכפינה, ילא מדברינו דדברי החכ"ל אינו אלא לפרושים
 וחסידים, וגם זה נראה בעיני דוכו. אינו אלא כבעלי
 מלאכות או אנשים סמשיכיים עמנם לדבר מה או הפורשים
 מוגמים א"ס לחפש טרפם כי צלופן זה יוכלו להשיג טרפם
 במקומות מושבותיהם ואינם לריכס לכפום למדינות רחוקות
 אבל עיני המסחר נוהגים בזה אף הפרושים והחסידים

הפלה כמו לחפים, ומענה מבוחר שאלתיו להכמ"ל דגשים יולתה בצרכה אחת אינם לריכים לחזור ולהפלה ולדבריו שכוחו מדברי רש"י שחכמים חייבים בכל נוסח הפלה מחויבים לחזור ולהפלה, אבל עוד אי חושש שמע שקבלו עלינו להפלה בכל יום מחויבים כולנו מן החורה מעט נדר כמו דליתא בש"ע יו"ד (סי' רי"ד) דגרים המותרים וסודיעים בכס שסם מותרים נסנו בכס איכור כיו כאלו קבלו עליהם נדר ואסור להחירם להס, וע"ש (בסעיף ב') קבלת הריבים הלה עליהם ועל זרעם, ואפילו בדברים שלא קבלו עליהם בני הטיד בבסכמה אלא שנוסגין כן מעולם לעשות סיג וגדר לחורס, וגם הסרס לא מוכי כדליתא בתשובה הרשב"א כונא בבי"ט שס סוכו חסור מן הגדר ומן הסבועה וע"ש בתשובה הריב"ש (סימן רמ"ט) בשם הרמב"ן, וכן אי אומר לענין הפלה שציון שקבלו עלינו מאז ומקדם להפלה בכל טסה הפלה שקבשו לו חז"ל כיו עלינו חיוב דאורייתא וכיון שכוחו מרש"י מפורש דאף לבשים התקנו נוסח הפלה שיש לנו מסור מאנשי כס"ג ומסחמא אז קבלנו גם על נשים ממילא נעשה עלינו חיוב מן החורס מחמת קבלתו, וכמו דכתבו הרי"ף והרשב"א לענין הפלה ערביה שאט פסקין הפלה ערביה רשח ע"ש ברכות (כ"ז ע"ב) ומ"מ אחר שקבלו עלינו שיעור רבן עלינו כחובה ועי' בבי"ט סי' (ר"ל"ט) דגם הר"ש סבר כן ור"ב ברור ופשוט דטסה מחויבים נכשים להפלה כל נוסח הפלה כמו שקבשו חז"ל לכל ישראל :

ואמנם

לכאורס לפי שכוונתו דאמרי קבלתיו נעשה עלינו החיוב מן החורס איכ סיב לנו לומר דספק הפלה חוזר ומתפלל כמו בספק של חורס, אבל כאמת דכל דבר שקבלו עלינו מחמת דרבנן כסילו עלינו לעולם לא אחת עלן יותר מחיובא דרבנן דלא עדיף זה שכל מלדינו מעיקר הדבר, ובחור הטנין שסקבלס סיב עלינו להחבא בזס כחומה כל מילי דרבנן, ורז"ח לדבריו מדברי הטור וש"ע חו"מ (סי' ל"ז סעיף כ"ד) לענין שחיב לשלם לבע"מ כתבו הטור והרמב"ם אין לריך לומר שלא חסול אשחו מזונות להבא אלא אפילו חפסה מנכסי בעלם כגון סלך למדינה כיס וחפסה מנכסים שחון מכם ונזילין מידה ובינינו בבי"ט וסמ"ע שס סעיף (כ"ז) בשם הרי"ף בתשובה משום דחיוב הוא מדאורייתא ומזונות האשכ הוא מדרבנן ע"ש, ולכאורס קשה אמם דמזונות האשכ רבן פקודה אבל עכשיו שכתב בכחובה ואנא אפלה ואוקיר ואוין ואפרנס אי"כ קבל עליו החוב לצוה וכיו שטר מדאורייתא וא"כ השתא מזונות ותשלומי החוב לריך לבחז שוים ולמס אפילו אם חפסה מפקיין מינה וע"כ ספסם דאף דקיבל על עצמו וכתב שטר כיון דתלה חיובו סיס מדרבנן גם עתה לא כיו עליו החיוב אלא מדרבנן, ומזה הושבתי לפני עשרים שנה להרב הגאון שר"א לייב קושיה מהרש"א בריס שרן המדיר שסקסס במהרש"א על החוס' שס ברי"ט המדיר וסקסו החופשה על רש"י דלפיטת רש"י לשרן ממנה שנו שאין בידו לאסור עליה חשמים משום דחשופעד לה כמו כן קשה על מצוסם איך יכול להדירה וסקסס ע"י מהרש"א לפי מכ שכתבו החוס' דשטעוד מזונות כיו דרבנן ותשמים כיו דאורייתא אי"כ חשמים לאו בידו לאסור לה אבל מזונות יכול לאסור עליה דאחי מר דכיו דאורייתא ומסיק לשטעודא דרבנן וכמו שמתרן סמ"ס שס שכניע זמן ולא נשאו ופירש"י דכיו שטעוד דרבנן לבכי הל הגדר דכיו דאורייתא יעו"ש, כארכסי קלה יותר ממס שכתוב במהרש"א אבל כן כוונתו וחזיר לי בהנאן סג"ל דשכשו שכתוב בכחובה ואנא

הרמב"ם דיו דאף בקורא ק"ש מספק ג"כ יאמר הכרכות דכיו הקטוס וזס מקור גאמן לעמ"ד, ובדרישכ סקסס כל ססק הטור לאגדרונטוס וטוטטוס מחויבים מספק במלוח ל"תה וססק הרמב"ם דישטטפו נלח ברכה, וחירן סדרישס דכתס בטוטטוס סספק אס יס עליסס חיוב כלל דשמח אשכ כול לכן לא מדרכיס אבל בספק קרס ק"ס כיו חיוב ודאי, ולא אבין קושייתו דרבינו כדרישכ ולא חירולו דכס מאי דמקסב מטוטטוס ואגדרונטוס כלל ככר הטיד כרשב"א ע"י מתשובתו לחכמי לוי"ל דאף למסופק בעשיית מלוח דאורייתא מ"מ לא מברך מספק ואף דמספק מחיב לעשות המלוח עשס המלוח בלח ברכה, ומטטס זכ חידש סרשב"א ז"ל דבגריאה שמש כף הקט דלעולם יקרא קריאה שמש עם הכרכוס ובחירון כרשב"א מסולק כל הקושיה סטעלוח על כרמב"ם, וחירולו של כדרישכ ג"כ תמוכ בעיני דמיה לתלק דהיכא דחיוב כול ודאי וספק אס נפטר מחובו או עושב המלוח מספק ומברך, וזכ אינו לעמ"ד דכיו מפורס בשו"ט סימן ק"ז סעיף ט' דלחי חור ומברך אף בכסאי גונא ע"ש אס מסופק אס בירך המוליא או לא אינו חור ומברך אף בחוב דאף בברכה המוליא אינו אלא מדרבנן איכ מפורס דלחי חור ומברך אף בחוב ודאי ואך משס יס לתלק דכל עיקר ברכה המוליא אינו אלא מדרבנן וכדרישכ אפשר כוונתו בחיוב דאורייתא ורן ככרכה כול דרבנן אבל יקשכ על כדרישכ מישיבה סוכה בשמיני דחיוב כול ג"כ ודאי ואינו מברך אבל באמת בישיבה סוכה בשמיני סספק אס יס עלינו חיוב כלל דלולי כול יוס שמיני ולא כיו עלינו חיוב כלל ודומה לעוטטוס ואגדרונטוס ואף דרבנן כטי"ל עלינו שכול מחויב שיכב כל כיוס שמיני ככוכב אי"כ אינו אלא מדרבנן, וכדרישכ דטחו דוקא כאלו שחיוב כול ודאי מן החורס דאס בודאי חיוב מדרבנן לא אחיה שפיר מרז דאמר רב יסודכ ברכות (כ"ח) ספק קרס קריאה שמש אינו חור וקורא מ"ס ק"ס דרבנן ולדבריו מאי ליכפס לן דכול דרבנן אלא ע"כ כדרישכ כונתו בדבר שחיוב הוא ודאי מכ"ה כמו בק"ש לכרמב"ם ול"ע, ואפשר דכדרישכ לא סיב ייחול ליה כחירון כרשב"א משום דלא מלח מקור גאמן מהש"ס לסכרה כרשב"א ולכן חישס חירוזים אחריס ולדבריו שאלתו מקור מקוטו טכור הכל מודיס לסכרה כרשב"א דק"ש כך חקנו חז"ל כר"ל :

סימן ג

שאלה

אס נשים שכתו לומר משיב ברוח ומוריד הגשם או שו"מ אס לריכים לחזור ולהפלה :

בשוע

א"ח סימן (ק"ז) גשים ועבדים אט"פ שפטורים מק"ש חייבים בהפלה מפני שכיו מ"ע שלא כוזן גרמא וכחנ סג"ל שס (סעיף ב') מלוח עשה כן כסב כרמב"ם דס"ל דהפלה מ"ע דאורייתא היא דחיוב ולעבדו בכל לנכסס ט', אף מדאורייתא די כפטס אחר כיוס ובכל נוסח שירלס ולכן ככגו רוב נשים שאינ מתפללות בתמידות משום דלועטרי מיד כבקר סמוך לגטילב איה נקסס ומדאורייתא די כזס ואפשר שגס חכמים לא חייבוס עהר ע"כ, וככס זכ שכתב סמ"א ואפשר שגס חכמים לא חייבים יותר ללמ"ד דברש"י במשנה שס ברכות, (דף כ' ע"ב) וחייבין בהפלה מפורס שס דמדרבנן חייבין בכל נוסח הפלה שחקטס לכל ישראל דזה לשון רש"י וחייבין בהפלה דחשכ רחמי כיו ומדרבנן כיו ותקובו אף לבשים, ומלשון ותקטב אף לבשים נראה מבוחר דחייבוס חכמים בכל נוסח

ואנא אפלה כו' הוי מזומת נ"ב דלדורייחא ומדבריה רי"ף
 שכביח בש"ע וכנ"י כסלו דברי בגאון הגל, כלל סדכרים
 החיוג אף לאחר שקבלנו עלינו לא הוי רק מדרכק וכל דמי
 דרכק נוכג בזה כנלע"ד כחכמי, וברוך בחוקי לאדם דעה:

סימן ד

כתמר ישרא בבור אהובי הרב הגדול חר"ף ובקי ערוגת
 הבושם איש חסודות כ"ש ר' צבי הירש הא"י
 בלוייתים בק"ק חארשא :

אשר טורדני לעיני במה דנסתפק כנר"ע בש"ע או"ח
 (ס' קפ"ו) אם קמן שנעשה בן י"ג גלילכ ואכל
 קודם גלילה עטב קטנכ ונירך כהמ"ז אם לריך לנרך עוד
 ספסם גלילכ קודם שנחטבל המון כמטיו מסוס דכמ"ז
 שנירך קודם גלילה איס אלכ מדרכנן ובלילה הוא מחויב
 מדלורייחא לנרך כהמ"ז וכ"ז בלל נחטבל המון כמטיו עוד
 הל חוכה ברבא המון על האדם ולא אחי חיוכא דרננן
 ומסיק לחיוגא דלורייחא זה ספיקו של כנר"ע וכ"כ האריך
 לנרך דאין לריך לנרך גלילכ פעם שני ואמנם כי דבריו
 נכונים, אבל לדוגמא לא נראה כעניי כדברי כ"ח נ"י,
 ושורם דבריו ק"י היא דעיקר כהמ"ז חיוכא על האכילה
 ובשעם שאכל היה קטן וכו' דלמריק כל זמן שלא נחטבל
 המון כמטיו רמי עליה חיוכא דכמ"ז וכו' דזיענר אם לא
 בירך תחלה וכביח ראיות ע"ז אחר ממחיתין פ"ג דתלם
 גילגל עיסכ קודם שנתגייר א"ל להפריש חלב אחר שנתגייר
 אף דמלוא הפרשה נמשך עד לאחר האפייה עוד ראייה
 מסוגיא דסגהדרק ע"ז ע"ב ר' אליעזר אחר אבילות מלימיה
 קא מתחלה מסחיתת בגולל כפרה מלימיה קא הויה מני סוו
 לשאר דקרבא שורפא הלכך הוילי ואידחו ואידחו זה שורם
 א"ת ה"ת"ת"ת דברי מר יחי' :

ולענין ראויותיו אינם מכריעות ודלשונה הני תמכ על
 יידי מה דפשוט לו דחיוב כהמ"ז כ"ז שלא נחטבל
 זה דזיענר, ולי נראה לכיפך דלכחלה עלם כהמ"ז אם
 רלונו לינש במקומו ויכל להשבות לנרך כהמ"ז עד שיחטבל
 המון ולא אסרו רק לילך ממקום שאכל גלי שנירך תחלה
 כמקומו כהמ"ז וראייה ברורכ לום ממה ששמנו כמתגי' ריש
 פרק אלו דברים מי שאכל וסכה ולא בירך ג"ס אופריס
 יחזור למקומו וינרך, וכמו ע"ז כהמ"ז דאם הוא רחוק
 ממקומו שאכל שפד שיחזור למקומו יחטבל המון ינרך כ"ן
 אבל אם יש סכוח עד שנחטבל המון מחויב לחזור למקום
 שאכל וינרך שם, וסכס ידוע דשכוי מלוא לא משכיב וכו'
 מדלורייחא וכן מלחתי כרשב"א כחידושיו פ' במה מדליקין
 דשכוי מלוא מן החורה אסור ופ"ט כרשב"א שם (דף
 כ"ד ע"ב) וזה לשונו ואיכא דקפ"ח ליה ותהוי נמי שריפת
 קדשים עשה וי"ט לא תעשה גרידא אכתי סיכא הוי דמי
 הוא עשה ללא תעשה דהא אפשר להמתין למחר ולקיים
 עשה כדריש לק"ט דאמר כל מקום שחכם מולא עשה ולי"ט
 אם אהי יכול לקיים שניכס מוטב ואם לאו יבא עשה
 וידחה ללא תעשה, ואחרן כרשב"א ז"ל דלא אחר ריש לק"ט
 סכי אלא סיכא דאפשר לקיים שריפס בלא דחיית לא תעשה
 כעון כהיה דינשות (כ"ז) דאפשר בחלילה וכמו דלמריק
 כליית דאפשר כמין עכ"פ תבאר כרשב"א דלא תעשה
 האלוה לקיימה למחר וכן הוא כרשב"א ב"ב (דף ח')
 לפנן ככוי כדס, ולאסתמיס כל דברי כרשב"א האמרי"ט
 כשני המקומות ממרמא כפני יכושע כמס' ב"ב (שם) ד"ה
 ודאי כי ענין כהי"ש ופ"ט שמקשה קושיה כרשב"א דליכסו

אחר יום כוזב וכשאר כ"ע ואלו ראה דברי כרשב"א לא היה
 כוחב כן, וכעלם דברי כרשב"א קשה לי לדבריו למה כמי
 שהיה לו שני חיטוקות למול אחד בפ"ט ואחד בשבוע וסכה
 ומל אח של פ"ט בשבוע חייב ע"ש כמסכת שבת (ק"א)
 ובמסכת פסחים (פ"ב) ומבואר שם דלא ניתן שנה לדחות
 לכאי גברא ולדברי כרשב"א דשכוי מלוא לא משכיב למה
 לא ניתן שנה לדחות הו' אינו רשאי לאחר המלוא וכו'
 אסור מן החורס, ועוד תימא כעניי מחוס' פסחים
 (דף ו' ע"ב) ד"ה ממאי דברים ירחא קאי תימא דבשבת
 פ"ט קאמר ד"ע כר"ה אהו למדנר סיני כו' אלמא פשיטא
 דהחדש הוה לכס נאמר לו כר"ה ופי"ט מסוס דאמר כסקומן
 רבס שנחקשה משכ רביס כר"ה כלכניה עד שאמר לו הקב"ה
 כוכ רחכ וקדס ואחרן ר"ס אט"ג שאמר לו הקב"ס בריס ירחא
 דלמא משכ לא אמר להס לישראל אלא כג' או כד' בירחא כו',
 ולכאורה קשה איך אפשר שיכבוש משכ רביס אח אשר לוח
 לו ה' להגיד לישראל ואפילו אם לא הזכירו ה' שיגיד להס
 חיבך לא יוכל לשהות להס סדנר משוס שכו"י מלוא לא
 משכיב, אבל זה יש לישב, וראייה הביאותי לדברי
 כרשב"א שם מזה שאכריס ופדריס דומין השנה אט"פ
 שאפשר לקיים גלי דחי' להקריבם גלילה כמפורס כמסכת
 מנחות (דף כ"ו) וכרשב"ס פ"ד מכ' מעשה הקרבנות
 דלכחלה מלוחן כל גלילה ומ"ס דחיס אח השנה משוס
 דהגיבא מלוא כשעתא כמפורס כדוכחי טובא כרשב"ס
 ואי ס"ד כדברי מר דוכ שיוכל לנרך כהמ"ז עד שיחטבל
 המון כמטיו זה אינו אלא דזיענר אם לא בירך תחלה
 א"כ איך מותר לו להשבות המלוא עד שיבא למקומו
 שאכל, ולדבריו היה להס לומר שינרך חיבך כמקום
 שזכר כדדי שלא להשבות מלוא כהמ"ז שהוא דלורייחא
 ושהיה בזה הוה דלורייחא, וע"כ מוכח מזה דלכחלה
 עיקר מלוא כהמ"ז היא עד שיחטבל המון כמטיו ולכן
 רשאי לו להשבות כמלוא קלה עד שיחזור למקום שאכל
 ואף דים לומר אף לדבריו נמי איכא שכו"י מלוא דברי
 חיבך לאחר שאכל ראו"י הוא לנרך כהמ"ז וכיון דהגיע זמן
 ברבא כהמ"ז ודאי כל שאפשר לעשות כמקום האפשרי
 וא"כ גם לדבריו תקשה למס אינו מנרך כהמ"ז כמקום
 שהוא מנר דברי חגיגא מלוא כשעתא, נ"ל דלדבריו
 דלכחלה זמנכ עד שיחטבל המון כמטיו, וא"כ סמו
 חכמים מלך חולי אם יהיה מותר לו לנרך כהמ"ז כמקום
 שזכר א"כ אם יהיה מסיר הדיס אחר חלילה לילך
 לדרכו יך חיבך בלי שנירך כהמ"ז ומתוך כך יוכל לבא
 לידי שכתה ולא ינרך כלל ולכן כסילו חז"ל עליו שיחזור
 למקומו דוקא ומעשה יהיה נזהר שלא יעקור מושבו
 עד שינרך כהמ"ז כמקום שאכל ועי"ז לא יבא לעולם
 לשכחה, אבל לדברי יידי דעיקר סמלוח הוא לנרך
 כהמ"ז חיבך לאחר שאכל ורק דזיענר אם לא בירך תחלה
 ינרך עד שיחטבל וא"כ ממילא לא יבא לעקור מקומו
 קודם כהמ"ז שלא יעבור על הדין המוטל עליו וא"כ קשה
 למס כדריטו חכמים שיחזור למקום שאכל ויפסס למלוא
 דלורייחא שזס אסור מן החורס ואי משוס סיג
 ונדר שלא יהיה רגיל לעזוב מקומו בלאי כהמ"ז תחלה
 זהו ממילא אף בלא כהקנה שיחזור למקום שאכל וינרך
 כהמ"ז ג"כ לא יעזוב מקומו שאכל שם קודם כהמ"ז, כן
 סיכ נראה לכאורה כי דבריו נכונים וטובים :

ענין ראיתי דים לכשיב על ראייה ז מהא דלמריק
 כמסכת זבחים (דף י"ד) אמר ליה אבי לאמורא
 דרב חסדא בעיח מניה מרב סבדא הולכס כר מכו אמר
 ליה

לנידון שאלתינו בבכמ" דכוי חובבא דנברא והראים שניה
ג"כ סחורה מטעמים שכתבנו לעיל כן ל"ל ברור :

ואישׁר עלה על רוחי בנוף שאלת הגר"ע אם מחויב
לברך שניה בזילת קודם שנתעכל המזון במעיו
לנע"ד לפשוט זאת מן המבואר בש"ע או"ח סימן (קל"ז)
אם אכל דבר איסור אע"פ שאינו אסור אלא מדרבנן אין
מזמין עליו ואין מברכין עליו לא כחמלק ולא בסוף ע"ש
דזכו דעת הרמב"ם והראב"ד והרא"ש חולקין על הרמב"ם
משום דהכו מצינו יש"ע בש"ע ובמפרשי הש"ע וכמו כן
אפשר לומר בנידון שאלתינו ולדעת הראב"ד והרא"ש דמברך
על דבר האיסור משום הגאון מעיו וז"ל בקטן שהגדיל כרי
נכס מעיו מהאכילה שאכל באחד שעה קטנה קודם ולריך
לברך שניה בדבריו שצריך תחלה לא יוכל להוילא למי
שמחויב לברך מן הסורה, אכן לדעת הרמב"ם שם דלולין
בחר אכילה ובשעה שאכל היה דבר איסור לכן לא יברך
ה"ג לולין בחר אכילה ועל האכילה כבר בירך ונשחלק
החוב מכל וכל, כן עלה על דעתו מחמלק, שוב ראיתי
דכנידון שאלתינו אפשר גם הרמב"ם מודק דלריך לברך
שניה, דהנה כשטוע' לו דאכל דבר איסור נפשו כחלה בו
וקנה באכילתו וכמו שפסק הרמב"ם בפ"י מכל' הרומות
כל' י' וזה לשונו המאכל הסועלים והאורחים הרומה כן
משלמן קרן וחומש מעי שחס כשוגגין והוא משלם להם
דמי סעודתן שדמי החלין יתירין מדמי תרומה שאכלו
שדבר האסור נפשו של אדם חושה ממש אם כן מפורש
ברמב"ם דאכילה דבר האסור אין לו מזה הגאון מעיו
ואדרבה לער היא לו עד כי דומה כמו שלא אכל כלל ולריך
לשלם להם דמי סעודתן, וא"כ שפיר ניחא שם שפסק
הרמב"ם דאין מברכין עליו ואין מזמין עליו, אבל בקטן
שאכל ושנע רגע קודם גדולה אפשר גם הרמב"ם מודק
דלולין בחר הגאון מעיו וסרי יש להקטן כהנה גדולה
שעדיין מלא כל ששם האכילה בגדלות ויש כאן הגאון
גרונן ומעיו וא"כ בין להרמב"ם ובין להראב"ד אפשר דמברך
שניה בעוד שהוא טעם כיון דמחויב על שביטחו לברך מן
הסורה ודרבנן לא יוכל לפטור חוב דאורייתא כן לנע"ד,
וכמו כן יש להסתפק לענין קרבן אם קטן אכל חלב כשוגג
שעה אחת קודם השלמה י"ג שנים ובשעה מוטטה לאחר
שאכל נשלים לו י"ג שנה ועוד הטעם מהחלב כפיו ויש
לו הנאה גרונו ומעיו בשעה שטוע' לו שאכל חלב אם
לריך להביא לו קרבן על שגגה או לא, והנה כהא לא
שיך לפטרו מטעם שטוע' לו שאכל חלב כהנה נשבו
וקנה באכילתו, דפרי זה בכל אדם שטוע' לו שאכל דבר
איסור ועל"ז חייבו רחמנא ומשום עלריך כפרה, וא"כ יש
להסתפק אם לולין אחר שעה שאכל ואז היה קטן או
בחר כהנה גרונו ומעיו ובשעה שטעמו מעיו כרי הוא גדול
ודין זה לא אפשר לחלות כפוגתה הרמב"ם והראב"ד לענין
אכל דבר אסור אם מחויב לברך דהתם פירשו המפרשים
ששם הרמב"ם משום דטוע' בירך וזכו לא שיך כהא דכרי
לריך כפרה וא"כ כיון שנהנה אפשר דלריך כפרה גם
להרמב"ם ואפשר לומר להיפוך דגם להראב"ד דשם לענין
ברכה אולי בחר כהנה גרונו ומעיו וזה דוקא לענין ברכה
דהסורה לערה ואכלתה ושבעתה ושיקר חובבא היא על השביעה
אבל לענין כפרה אפשר דלולין דוקא אחר שעה באכילה
ואם אז היה קטן פטור מקרבן, ולכאורה אפשר לפשוט
ששם זה מהא דליחא בש"ע או"ח סי' (ר"ד) כהנה רמ"א
אם האסור לא יוכל לו לשחות אע"ג דהחך נהנה ממנו
אינו

לזה כשירה ומקרא מסייעני וישחטו את הפסח ויזרקו
הכבדים את הדם מידם והלויים מפשיטים וע"י רש"י
מדכחיב וזרקו הכבדים את הדם מידם פירושו מידם של
של שוחטין וזוחטים זרים נכחו ואשמיטין קרא שחורים
לקחין אותו מיד המקבל ומוליכין אותו לזרוק ואוחיב רב
שעה עלה מברייחא שם שיכר ובעל מוס בקבלה כהולכה
ובזריקה פסולה וכן שמאל וכן פסק הרמב"ם פ"א מה'
פסולי המקדשין ח"כ ראינו בקדשים דאף עבודה שאפשר
לצטלה מ"מ כוי עבודה ופסול כה זר וספר ויושב
ושמאל, מיינה שמיטין דגם בשארי מלות דקל מקדשים
ודאי ג"כ הסילוך כזה כוי מלוה וכיון דהסילוך למלוה
ג"כ תשיב מלוה ח"כ בזה שחזר למקומו לברך ח"כ כרי
עוסק במלוה ובשרע שחרד לבנו לקיים מלוה דרבנן
שכטי' עליו לשוב למקומו שאכל ויברך שם ח"כ אין זו
שכוי מלוה כלל שהרי עוסק חיכף במלוה ברכה המזון
וכדאמרין בקדשים ואף דשם בקדשים גראש דהילוך
למזנה מעכב כי בלא הולכה קלה פסול הוצה וע"ש במל"מ
פ' כ"ג ובמלוה אינו כן אבל עכ"פ אם יודמן שצריך ליתן
ודאי כהילוך מלוה רבה וא"כ אין כאן שכוי מלוה כלל,
ומ"מ ל"ע :

ועוד ל"ל דמעיקר פלוגתהם דב"ש וב"כ בפרק אלו
דברים אם בכה ולא בירך דב"ש סברי דלריך
לחזור למקום שאכל ושם מברך בהמ"ז וב"כ סברי דיברך
במקום שנוכר מוכה מוכ דיכול לכתחלה לטכוח בהמ"ז עד
שעה שיעכול דאם תאמר דאיט רשאי לטכוח מלברך
בהמ"ז שום זמן רק חיקף לאחר האכילה מחויב לברך ברכה
המזון ח"כ אין אפשר שיטכח מלברך בהמ"ז ואי דיוכל
לכיות פעם אחת לאלף שנים שיטכח מלברך וכי כזה יפלטנו
תגאים על מלחא דלא טכיה כלל, וע"כ דאיט מחויב
לברך חיקף לאחר האכילה ולכן מלוי שיטכח מלברך וילך
ממקומו ושפיר שיך פלוגתא דב"ש וב"כ ואף דמחויב
לסקדים ברכה בהמ"ז כל מה דאפשרי מ"מ כל עוד שיטכח
על מקומו ולא עזב מקום שאכל שם מקרי עוד עסיק
באכילה וליח כאן שכוי מלוה ולכן אפשר שיכח לטכחה
אבל דבריו ידודי לא יוכל לפולס לכא לידו שכתב בהמ"ז
ולדעתו זהו ראינו נכונה :

ועוד חזי תמה על דעתו דמר ידדי ל"י אם זה שיוכל
לברך עד שיתעכל המזון במעיו הוא כדעידר אבל
לכתחלה מחויב לברך חיקף לאחר אכילה, וע"ז חזי תמה
דבמדי שכיח מן הסורכ לא שמענו משולם לחלק בין
לכתחלה לדעידר ואף דיש לומר דעלם ברכה המזון הוא
מן הסורה וזמן ברכה המזון הוא דרבנן וכמו שכתבו
הפוסקים על הרמב"ם שסבר שפלה היא מן הסורה אבל
זמנה היא מדרבנן וע"י ברמב"ם ה' ספלה מפורש בדבריו
כן מ"מ כהא בהמ"ז לא שמענו לחלק כלל בזה, כלל
דכדברים לדעתו אינו נראה דבריו בזה כלל, ובר מן דין
ראייתו מגלגול עיסק קודם שנתגייר דא"ל לספרים תלחו
אחר שנתגייר אף דהאפיסה היכ זיכדות תמוכ דכמה
כאמה שיקר חזיבו על שעת בגלגול דכן כחיב ראשית
עריפוחיכס תרימו כו' והא דמפרשים לאחר האפיסה אם לא
כפרים מקודם וכו' משום דהפיסה נחתייבכ בתלם ונמלחא
תלם כהן בידו ומחויב להחזיר להכין ממוט של כהן וגם
דכוי עכל ואסורה לזרים כמפורש במשנה סוף פ"ק דהלה
התלם והתרומה חייבין עליה מיחה וחומש ח"כ החיוב על
נוף האדם ולא על הלחם אבל בגלגל קודם שנתגייר לא
נשחייב כלל ואין כאן חוב גברא ולכן פטור ואין שום דמיון

דעיקר ספיקו אם חייבו על הנאה גרונ או על הנאה מעיו וכנס הירושלמי שהכלטו שפסק דמביא אהם תלוי ולא הטאה מוכח דלא אולין בחר סנאה מעיו ודוקא סנאה גרון כטיין :

ואמנם התבוננתי דלא אפשר לפרש הירושלמי כדפרשנו דאם נפרש קן סקשה בכל סך ספק עד שלא נחמנה וספק עד שלא נחגייר כו' למח לא מוקמיין לחוקה ראשונה ולריך להביא קרבן הדיוט וכספק עד שלא נחגייר וכספק עד שלא הביא שתי שערות פטור לגמרי משום דמוקמיין לחוקה קמייתה , וכספק עד שלא הביא שתי שערות ספק משכביא שתי שערות הוה לי מקום ליישב הקושיא דמיירי שפסח רואים שיש לו שערות וזכו כיום שנשאל לו י"ג שנה דלא אפשר להחיק למפרע שהוה גדול כמו שפירש הרמ"ם בהשוכה והיבוא בש"ע חו"מ סי' (ל"ב) דאם שכו מלבדקו זמן רב אחר שזיה לו י"ג שנה ובדקוה וגמלא שיש לו שתי שערות הוא בחוקה גדול , והל"כ לא מחוקיין אותו לגדול למפרע רק אם שכו מלבדקו זמן רב אחר שזיה לו י"ג שנה הוה גדול כיום שמהל לו י"ג שנה או מלא אותו גדול לא אפשר להחיקו לגדול למפרע דדלמא כיום נעשה גדול וחוקה קטטה נמי ליה ליה סברי הוא עכשיו גדול ואך כ"ז יוחא כה"י בנא דספק עד שביא שתי שערות הוה כלל בספק משנתמנה כו' ובספק משנתגייר קשה למח מביא אהם תלוי נוקים לחוקה דמשיקרא ובגר פטור עקרבן וכספק משנתמנה חייב קרבן הדיוט , וגם בספק משכביא שתי שערות שזריך למח כיומא דמישלים שיה ג"כ קשה מהא דאמרין במסכת קידושין (דף ע"ט) אחר קדשה אביה בדרך וקדשה היא עלמה בעיר וברי היא בגרה רב אמר כרי היא כוגרת לפינו ושמואל אמר חייטין לקידושי שניהם ומקיים הש"ס פלוגתהם שנתקדשה כיומא דמישלים ששה חדשים על גמרוה ובאותו כיום קדשה אביה וגם היא בעלמה קבלה קדושין מאחד ואמר כרי היא כוגרת לפינו ושמואל אמר השתא היא דלייתי סימנים וספק שם הש"ס הלכס כרז וכהו"ס שם גד"כ קדשה אביה בדרך כהו"ס וא"ת אמאי איפלגו רב ושמואל ככה"ג נשלו בקדשה אביה גרידא אם אמריין מהשתא בגרה כלפרא נמי כוגרת ח"כ קדושי אביה אינה כלום ולשמואל דאמר השתא היא דלייתי סימנים קדושי אביה כוי קידושין גמורים וחרזו בהו"ס דאי בקדשה אביה לחוד ודאי מודכ שמואל דאינה מקודשה משום דאמרין העמיד אשה על חוקה חוקה פטיה כמו שהיח מקודם שקדשה ואך אם שקדשה היא עלמה ג"כ דממ"י ליכא לאוקמי אחכ לחוקה פטיה או פליגי רב ושמואל , וכב"ש חס"ע (סי' ל"ו) שפתיק דברייהם לבלבד , עכ"פ ראינו דאפילו אם אמריין השתא הוא דלייתי סימנים מ"מ אם יש לה חוקה פטיה מעמידין אחכ על חוקה וא"כ באלל חלג נמי אם ספק הוא אם חלל קודם שהביא שתי שערות או אם חלל לאחר שהביא שתי שערות לריכין לאוקמי אותו לחוקה קטטה שאלל כסיוותו קפן וכן בגר ובנתמנה לריכין לאוקמי לחוקהם הראשונה ויש לסתריך כענין בחוקה אך אין כאן מקומו :

וי"ש לכביא ראיח מסוגיא דחולין סוף פרק גיד הנפש מחלוקת ר' יוחנן וריש לקיש אם חלקו לאבר מן

כחי מנפס ר' יוחנן אמר חייב דברי נהגה גרונ כביא וריש לקיש פטור דאכילת במעיו בעיין כרי מלינו דפליגי אמוראי אם העיקר היא הנאה גרון ע"ו חייבו רחמנא או עיקר חייבו הוא על הנאה מעיו והל"כ אפשר לעיין קרבן נמי תלוי בפלוגתא זו וכרמב"ם ספק בפרק ה' מסלכות מאכלות אסורות כר"י"ח דהגאס גרונ הוא עיקר וכן פסק הרמב"ם בפרק ארבעט עשר שם כרז דאם חלל ח"י כות וסקיאו וחזר ואכלו חייב והל"כ פשוט לן זכ שנתחפקט לעיין קרבן דפטור מטעם דבשעה שנהגה מתחלב כיה קפן ולא כיה הנאה גרון כחז"ל , ואמנם לעיין ברכוח שנסתפק סגר"ע לא נוכל ללמוד מדיו זכ דעיקר הוא שעה האכילת , דהנה ברכס הראשונה ודאי תקט על הנאה גרונ חלל כהמ"ז כל חייבו איח אלא על השביעה כברי מפורש בפסוק ואכלה ושבטת ואנו שמדקדקים לברך על כות וכביא זכו מטעם כי לדיק אוכל לשבע נפשו וכזה הוא שבע וגם זכו איח אלא מדרבנן וכן מפורש בהר"ם ברכות פרק שלש שאלו דוס אינו אלא מדרבנן ומן החורכ בעיין שביעה במלוי ככרם ח"כ דין בברכות ודין האסורין רחוקין זה מזכ , ומטעם זה אפשר ליישב דינו של הרמ"א שפסק באכסוהו לאכול דאית מנכך , ורקשה ע"ז המג"א חזכ דאמרין כהמעטק בחלבים ועריות חייב שכן נכנה יעו"ם כמג"א ולדברייהם אחי שפיר דשם לעיין איסורים אחר ואל לעיין ברכות ושלי איסורים לריך ברכס אף אם לא נכנה , ולפיין שאלוהיט בדיני כהמ"ז שפיר פשוט לן מדברי הרמב"ם וכרמב"ד המוכח בש"ע או"ח סי' (קל"ז) ווצר החכמה ודפרישט :

ומצאתי בירושלמי בריית פרק שלישי סלכ ב' חלל

כיה חלג ספק עד שלא נחמנה ספק משנתמנה ספק עד שלא נחגייר ספק משנתגייר ספק עד שלא הביא שתי שערות ספק משכביא שתי שערות מביא אהם ומפשיטות לשון הירושלמי שאמר ספק עד שלא הביא שתי שערות נראה דחיקף לאחר האכילת בדיק את הקפן ומלאו אותו שיש לו שתי שערות וכוי ספק אולי בשעה האכילת עוד לא כיה לו שתי שערות ואולי כיה לו גם בשעה שאלל , והל"כ עוד לא נהעכל במעיו החלג ופסק הירושלמי דמביא אהם תלוי ולא הטאה כרי מבוחר דלא אולין בקרבן אחר הנאה מעיו , ומהירושלמי כר"ל אפשר לפשוט עוד מכ שנתחפק החל"מ בהלכות מאכלות אסורות פרק ארבעט עשר סלכ י"ב אם שוב דין האסורין כלל חטטה כמו במלות עשה דאם ברכו כסיב לליסור חלג או בשר טרפה ואכלו אם חייב או לא יעו"ם ביטב

ולכן נראה לי לומר פירושא דהירושלמי קלח כיופן אחר וחיטב ביטב בקוביא , וסוף דלעמיד פשוט דיש חילוק אם הספק הוא על השעה שאלל החלג אם כיה או קפן או גדול אמריין דיש לו חוקה קטטה או חוקה שלא נחגייר חלל אם אין אנו מסתפקין על הויח אם או כיה קפן או גדול או נכרי או גר רק אנו מסתפקים אם זכ

שאלל

אינו מנכך עליו הואיל ונאנס על קן וחלקו כל הפוסקים על הרמ"א קפ"ו והמ"א דקימ"ל כהמעטק בחלבים ועריות חייב שכן נכנה והל"כ דחייב בחלבים ועריות מחמת הנאה גרונ ומעיו ח"כ נראה דכמו כן בקפן שאלל חלג וקודם שנעשה שעיכול נעשה כן י"ג נמי חייב חטאה מטעם דנסט מעיו , וכנה כמ"ז הקשה על הרמ"א למה באכסוהו לאכול או לשחות פטור ובסעיף שאחרו באלל מאלל או משקט של ליסור מפני הסכנה פסק המחבר דמברך עליו חמלה וסוף ונשאר בל"ע ולא אדע קושייתו דהתם באלל דבר ליסור מפני הסכנה כרי מלוה עבד ואכילה ביתר הוא כמפורש במ"א וי"ע סנה כמ"ז , שוב ראיחי בשמ"ג בשם הא"ר רבינו בוכ :

וי"ש לכביא ראיח מסוגיא דחולין סוף פרק גיד הנפש מחלוקת ר' יוחנן וריש לקיש אם חלקו לאבר מן כחי מנפס ר' יוחנן אמר חייב דברי נהגה גרונ כביא וריש לקיש פטור דאכילת במעיו בעיין כרי מלינו דפליגי אמוראי אם העיקר היא הנאה גרון ע"ו חייבו רחמנא או עיקר חייבו הוא על הנאה מעיו והל"כ אפשר לעיין קרבן נמי תלוי בפלוגתא זו וכרמב"ם ספק בפרק ה' מסלכות מאכלות אסורות כר"י"ח דהגאס גרונ הוא עיקר וכן פסק הרמב"ם בפרק ארבעט עשר שם כרז דאם חלל ח"י כות וסקיאו וחזר ואכלו חייב והל"כ פשוט לן זכ שנתחפקט לעיין קרבן דפטור מטעם דבשעה שנהגה מתחלב כיה קפן ולא כיה הנאה גרון כחז"ל , ואמנם לעיין ברכוח שנסתפק סגר"ע לא נוכל ללמוד מדיו זכ דעיקר הוא שעה האכילת , דהנה ברכס הראשונה ודאי תקט על הנאה גרונ חלל כהמ"ז כל חייבו איח אלא על השביעה כברי מפורש בפסוק ואכלה ושבטת ואנו שמדקדקים לברך על כות וכביא זכו מטעם כי לדיק אוכל לשבע נפשו וכזה הוא שבע וגם זכו איח אלא מדרבנן וכן מפורש בהר"ם ברכות פרק שלש שאלו דוס אינו אלא מדרבנן ומן החורכ בעיין שביעה במלוי ככרם ח"כ דין בברכות ודין האסורין רחוקין זה מזכ , ומטעם זה אפשר ליישב דינו של הרמ"א שפסק באכסוהו לאכול דאית מנכך , ורקשה ע"ז המג"א חזכ דאמרין כהמעטק בחלבים ועריות חייב שכן נכנה יעו"ם כמג"א ולדברייהם אחי שפיר דשם לעיין איסורים אחר ואל לעיין ברכות ושלי איסורים לריך ברכס אף אם לא נכנה , ולפיין שאלוהיט בדיני כהמ"ז שפיר פשוט לן מדברי הרמב"ם וכרמב"ד המוכח בש"ע או"ח סי' (קל"ז) ווצר החכמה ודפרישט :

ומצאתי בירושלמי בריית פרק שלישי סלכ ב' חלל

כיה חלג ספק עד שלא נחמנה ספק משנתמנה ספק עד שלא נחגייר ספק משנתגייר ספק עד שלא הביא שתי שערות ספק משכביא שתי שערות מביא אהם ומפשיטות לשון הירושלמי שאמר ספק עד שלא הביא שתי שערות נראה דחיקף לאחר האכילת בדיק את הקפן ומלאו אותו שיש לו שתי שערות וכוי ספק אולי בשעה האכילת עוד לא כיה לו שתי שערות ואולי כיה לו גם בשעה שאלל , והל"כ עוד לא נהעכל במעיו החלג ופסק הירושלמי דמביא אהם תלוי ולא הטאה כרי מבוחר דלא אולין בקרבן אחר הנאה מעיו , ומהירושלמי כר"ל אפשר לפשוט עוד מכ שנתחפק החל"מ בהלכות מאכלות אסורות פרק ארבעט עשר סלכ י"ב אם שוב דין האסורין כלל חטטה כמו במלות עשה דאם ברכו כסיב לליסור חלג או בשר טרפה ואכלו אם חייב או לא יעו"ם ביטב

אוצר החכמה

שאל כלב כיב לפני שעת אחדים או החמול שאלו לא נתייר עוד או שאל כלב זה לא כביר לפני שעה קטנה שאלו כבר נתייר או שנתעב גדול או למשל הוא מסופק אם החמול אכל מהלב או אכילתו היום כיב וזכור גדולי שאל כלב אך אינו יודע אם אשגול או היום, או שנתעב גר לאחר מלוח היום והספק הוא אם אכל היום בנקר קודם מלוח או אכל היום לאחר מלוח, הכב הזה האופן לא שייך לסממיו על חוקה דמשיקרא משום דאין כספק על האדם אך על שמעטב מחי נעשית וזכו דומה לכל ספק שמסופק הוא אם אכל חלב או שומן וכדומה ולכן ספק הירושלמי דמיא אשם חלוי, ולפי' אורח ראייתו מהירושלמי לענין שאלתיו דבשאלותיו באמה היה קטן בשעה בארילכ אך נעטב גדול קודם השיכול, אך מהסוגיא דפיק גיד הנפש שבמחוקו לעיל שפיר נפשוט מהסם שאלותיו לפני קטן שאל כלב :

י' ע"ב לענין כסוגיא דמולק (דף קל"ד ע"א) אמר רבא כחא פרה בחוקה פטורה קיימא קמב בחוקה חיובא קיימי ח"ל חיי וברי עיסם נעשית עד שלא נתייר פטור מן החלב משנתגייר חייב ספק חייב ח"ל. ספק איסורא לתומרא ספק ממנא לקולא דא"ר חסדא וכן תני ר' חייא שמונה ספיקות נאמרו בגר ארבעה לחיוב וארבעה לפטור וקשה זכ שאלמו משום ספק איסורא לתומרא לא נעמיד על החוקה הא בכל איסורים מעמידין על החוקה דחוקה דלורייתא דלמדע מנגעים ושם ספק איסורא וע"י חולק (דף י' ע"ב) ולכאורה אפשר לומר דרש"י הקדוש הרגיש בזה וכ' רש"י ספק איסורא שיש בו עון מיחא יו"ט וכן דרש"י רש"י שם להבין ד"ה קרבן אשמו כו' משום דמחוסר כפרים אסור בקדשים ועטב כרה ושם חלב כו' משמעות דברי רש"י דמשום ספק מיחא דוקא החמירו שלא לפטור על חוקה דמשיקרא, וכעין זה איתא בכסף משנה בלכות תומראת מח פ"ט הלכה י"ב בשם הרמב"ם שאלא כחוב בספר ישן דכדבר שחייבים על זדונו כרה אמרי' ספק דאורי' לתומרא מן הכורס יו"ט וכן היה באפשר כאן לומר דלא אוליין בחר חוקה בספק מיחא חלב אי אפשר לומר כן מכמה טעמים אחד דגם על ככ"מ סל"ל השיגו השאלת אריה בחשבותיו האדשות סי' ט' וכספר חוות דעה בקונטרס ספיקות, וגם כי על רש"י לא אפשר לומר כן דמשום דבגרא בלדו איך ליה נכו אסור מיחא ולא אוליין בחר חוקה כגון ספק פטר חמור יו"ט, ואמנם כמו שפירשנו הירושלמי דבורים שכתבנו דלא שייך כאן חוקה משום דאין כספק על כגון אך על הזמן אימתי נעשית הדבר שפיר מהפירש כהא ג"כ אלו בארבעה ספיקות על דרך זה אכל פשוטה סוגיא אינו מורס ע"ז ול"ע כעה :

אמרו רבנן לא אחי חיובא דרבנן ומפיק לדאורייתא כיון שזה גוף אחד פעולתו שטעב חשיבה מעטב להאיח חף לאחר שעה שמוטל עליו חיובא דאורייתא, ודוגמא לזה מלינו במסכת שבת (דף ה') ע"א בני רבי יו"ט זרק חפץ ונעקר הוא ממקומו וזכר וקבלו מכו ומפרש בגמרא מאי קא מנעיה ליה שני כחות באדם אחד כהאדם אחד דמי וחייב או דלמא כשני בני אדם דמי ופטור חיפו, הרי חזקן חף דכשני בני אדם ככ"ז פטור עכ"ל באדם ח' חייב ואף דלענין מיחא כוס נשאר כש"ס בחיפו, עכ"ל לענין שגם המעטב ודאי דמוטיל חף שני כחות וז"ל לי עיון בחום' גישין (דף ג') ד"ה מנפך קל"מ ע"ש בחירולס כשני דלא מחייבין ליה על ההבדל משום דכמו דאם נסכו אחד ואמר לו הרי שך לפיך כ"ז כי נסך ליה איבו אלמא אמרינן שני כחות באדם אחד חשיב כחרי גברי, אך החס אפשר לומר דלענין להאיח ממון מחוקה לא אפשר הו"ל דים סברא בגמרא לומר דחשיב כחרי, שוב לא מוליחין ממון מחוקה, ומכאן טעמא ניהא במאי דפשיטא ליה לרבה בסוף פרק בי"ד הרגל דשני כחות באדם אחד כשני בני אדם דמי דאמר זרק כלי מראש בגג וסיח החמור כרים וכסחות בא אחד וסילקן או קדם וסילקן פטור מאי טעמא בעידנא דשדירא סאוק מפסקיה גריב ולכאורה קשה למס לא אמר כש"ס מכ דפשיטא ליה לרבה מספקא ליה לר' יוחנן כדאיתא בדוכתי טובא הרי אכל לדבריו ניהא דלרבה גמי מספקא ליה כמו לר' יוחנן אכל זכ שפטר רבה מחשלומין משום דחשיב ליה כשני בני אדם זכו משום דמוקמינן ממנא בחוקה משום ספיקא והו"ל דכן שני כחות באדם אחד ספק אם חשיב כשני בני אדם או באדם אחד, אפשר לומר בדיחן שאלוח בגר"ע דכוי בלחה כח אחד ודאי מוטיל הכרבה שביך חמלס חף לאחר שגם ומר"ם מהסם ע"כ החס דכוי שני כחות אמרינן דחשיב אחא מכש"כ כהא דכוי כח אחד, ועוד יש לומר לפי מה דאמרו בש"ס חולין (דף מ"ג) קטן יש לו מעטב אפילו מדאורייתא ועקימה פ"ו אי מעטב ועיין מס' יבמות ס"ס לו בנים בגיורתו ונתייר יו"ט ועיין בגליון בש"ס דרע"א, ר"ז שט"ה בע"כ יחשבה ויחשבה לסלכא ולא למעטב וחליט לשום אדם לסמוך עלי למעטב כי פחות בערך כמותו אינו מכריע ואך לפיפולא בלחי וברוך סמוך לאדם דעה, מנאי הד"ש משה קאצינעלינביגין :

סימן ה

שאלה אם מותר לאכול סעודה קבוע קודם חפלת המוספין או לא :

תשובה בש"ס, אהה הוי דינא מפורש בש"ע ונושאי כליו רבוחינו סט"ז ובמג"א ע"י בש"ע א"ח סי' (רפ"ז סעיף ג') כחב במחבר מותר לטעום קודם חפלת המוספין דהיינו אכילה פירות או אפילו פח מועט אפילו טעמה שיש בה כדי לסטוד חלב אכל סעודה אסורה ודין טעב מכר"ש פ"ד דהעניה, וא"כ מי יכניס ראשו חב לסריס ראש לסכריע או לשקול דברייהם. א"ס נכונים הם לדינא אחרי כי הלכה כמותו ככ"מ, ואמנם הו"ל דרבינו הכיה חדש הובא דבריו בס"ל ובמג"א שם דמולק על כסחבר ומחיר מדינא אפילו סטודס קבוע, אמרתי מותר לי לטלל בדברייהם הקדושים לדעת אם הלכה כסחולמן ערוך או כסביח חדש ואלו יש לי מסייעים לרבינו כביח חדש :

ולפ"ד

ובעיקר ספיקא דהגר"ש שעל זה קוטב דבריו נלע"ד לבטור בזה מלתא חדתא וכו' דבש"ס לא מלל רבן רבנן לא משיק לחיובא דאורייתא רק בחרי גברי כמו שבה סקטן להאיח אה כגדול או כמלי ענד וחלי ב"ה לענין חקיעת שופר ע"י במס' ראש השנה (דף כ"ח) ובש"ע א"ח סי' (חקפ"ט) דאף לעלות אינו מוליח משום דח"ע וחב"ה חמכ לתרי גברי וכמו שמליט לענין אישות בש"ע אש"ע (סי' מ"ד סעיף י"א וסעיף י"ב) חף דהחקדסי לחאי אינה מקודשת מ"מ ח"י ענד וח"י בן חורין שקידש ישראלית סברא דמקודשת משום דדומה ח"י ענד וח"י בן חורין ליה גיסי נפרדים אכל באדם אחד שמתחלס כשביכך כיב קטן ולאחר שביכך נעטב גדול וכולל בגוף אחד בזה לא

ד"ר משום דלא רצה לאכול תוך לביחו שלא ימנע שמחה
 אשמו ביח לו לקיים שמיכה, וכיח דעל סכ"מ יטעום דבר
 מיטעו דסרי קודם חפלה המוספין לא ערי רק טעימה
 ופעודתו יאכל בביחו. אבל לדברי כ"ח חסד דאפילו פעודה
 קבוע מותר לו לאכול קודם חפלה המוספין יחא הירושלמי
 מאד וכו' דר' זעירא שלא רצה לטעום פירושו דלא רצה
 לאכול שם פעודה קבוע, וע"ז נחשפקו רבנן דבי מדרשא
 טעמים דר"ז אי משום דסבירא ליה אחרי דפסקין דלא
 כרב סוגא ומוסר לאכול קודם שיחפלה חפלה המוספין אפילו
 פעודה גדולה ורק ר"ז לא רצה לאכול פעודה כראוי, ו
 משום דאין שבתו של ח"ח להיות מניח ביהו ברנל ויאכל
 במקום אחר ולא ישמח אה אשמו או דאיתו מקפיד ע"ז
 לביח אה ביהו ברנל דלא סבירא ליה כ"ר אליעזר דאמר
 משנה אי אה סעללים יש"ש במ"ס סוכה (דף כ"ז ע"ב)
 ואך דלא רצה לאכול היה טעמיה משום דלא רצה לאכול
 קודם חפלה המוספין, ולא תיקשי אף לדברי סב"ח
 למה ר' זעירא לא רצה לטעום מידי היה לו לטעום
 קאם על סבירא מילכ ושוב יאכל בביחו, ומדלא עשה
 כן שמע מינה דכרב סוגא סבירא ליה דאסור לאכול
 עד שיחפלה חפלה המוספין דאי משום דאין שבתו של
 ח"ח להניח אה ביהו היה יכול לקיים אה שמיכה.
 ולפע"ד דבאמת אע"פ שכתב בירושלמי הלשון ולא קביל
 טעו לטעום כלום אין כוונתו שלא טעם רק פירושו שלא
 אכל שם פעודה קבוע אבל טעימה אפשר בלמה טעם מידי
 וכמו פירש הב"ח דברי רב סוגא דאמר אסור לטעום, והקאמר
 סב"ח דטעימה דאמר רב סוגא היא לאו דוקא ורק כוונתו
 דאסור לאכול ואחרי דפסק סב"ח דלא כרב סוגא מותר
 לאכול אפילו פעודה גדולה מלד כדון כן פירש הב"ח וכן
 אי אומר על הירושלמי דאפ"ג דקטט שלא קביל עליו
 לטעום כלום פירושו דלא רצה לאכול פעודה חשובה,
 ואפילו תאמר שלא רצה לטעום מידי ולא טעם כלום
 גם כן לא קשיא אחרי דבאמת מלד כדון מותר לאכול
 אפילו פעודה חשובה ויכל להיות שפסח כואיל דטעום
 מידי יאכל אחר כך יתיר ולא יוכל לאכול אה"כ בביחו
 ולא יקיים שמחה ברנל בביחו ולכן לא רצה לטעום כלל
 משום דכלכה כסב"ח דמותר לאכול פעודה גדולה וחשש
 דילמא יאכל כל פעודתו. אבל לדברי המחבר וסע"ז
 שסבורים כי מלד כדון אסור לאכול פעודה חשובה, א"כ
 אפי' היה טעמו של ר' זעירא משום דאין שבתו של ח"ח להיות
 מניח ביהו ברנל ויאכל במקום אחר היה לו ל' זעירא לכל
 כפחות לטעום כלום בביתו סמילת ולא יבא לאכול פעודה
 גדולה כי מלד כדון אסור ולא ישכח כדון כרבות עם
 יושבים על הסעודה ונפרט דפסוקי בזה דברי הם נקטו
 ממנו שיאכל עם ופוא לא רצה וא"כ מחשב הוא כדון זה
 דאסור לאכול פעודה חשובה לפני חפלה מוסף א"כ היה לו
 לטעום מידי ותו לא, וע"כ מדלא רצה לטעום ודאי הטעם
 דסבר כרב סוגא דאסור לו לטעום קודם שיחפלה חפלה
 המוספין ולא היה לרבנן לאסחפוקי בטעמא דר"ז, אבל
 לדברי סב"ח אפילו תאמר דר"ז לא רצה אפילו לטעום מידי
 מ"מ מחפרט סיטב ספיקא דרבנן בירושלמי דברי מלד כדון
 אפילו פעודה גדולה מותר לאכול קודם חפלה המוספין,
 וא"כ אלו היה טעם מידי היה משפוקן עד לאכול דאין
 דבר מעכב עליו ואי לריך לשמח אה אשמו וי"כ בלמה גם
 זכו אינו מעט כדון שמחה שיאכל עם בבית עם אשמו
 ובניו רק דאין דרך לעשות כן, ובש"ס אמריק אשכ בעל
 מעמחה

ולענין נראה להכריע כסביח חסד וסוף דמלמתי בירושלמי
 מ"ס סוכה פ' ה' סימן ה' כ' מעשה שהלך ר'
 אלמי אלל ר"א כלוד חמר ליה אף אחכ משוכתי ברנל וכלל
 אמרו שאין שבתו של ח"ח להיות מניח ביהו ברנל וסוף לו
 כדא ר' זעירא סליק לגזרתי דרבי אלל (פירוש הלך
 לבית מילכ לר' זילג) ולא קביל טעו מטעום כלום אין
 משום דלא כוכ עיסקא טעם כלום עד יפאכ מוסף ולא
 ידעון, אין משום שאין שבתו של ח"ח להיות מניח ביהו ברנל
 וסוף לו ככדון לא ידעון ע"כ לשון הירושלמי, ופירוש דברי
 הירושלמי כך הוא דמספקו לכו לרבנן מאחיה טעם לא רצה
 ר' זעירא לאכול על פעודה ברית מילכ או משום שלא
 כחפלה עד חפלה מוסף, או שלא רצה לאכול שם על
 פעודה ברית מילכ משום דאין שבתו של ח"ח להיות מניח
 ביהו ברנל אבל אי לאו משום האי טעמא דאין
 שבתו של ח"ח להיות מניח ביהו ברנל ויאכל במקום אחר
 היה לוכל על הפעודה של ברית מילכ אפילו קודם שהחפלה
 ר' זעירא חפלה מוסף. וכוכ משורש בגמרא דלין שם בפ'
 סימן דהא דאיתו רשאי לעזוב ביהו ברנל הוא דוקא דלא
 חזיל ואחי בזמנא ואי חזיל ואחי בזמנא מותר ליתך מביחו
 ברנל יש"ש ברש"י, וחס לבונו סא דחזיל ואחי בזמנא
 ומשמח שמחה הבנ עם אשמו חייב להקביל פני רבו כגון
 עיר שבתוך החתום או ע"י עירוב. והנה רבנן דמספקא
 לכו טעמא דר' זעירא דילמא לא רצה לאכול על פעודה
 כ"מ משום דאין שבתו של ח"ח להניח ביהו ברנל ודאי היה
 בלחוף דר' זעירא היה יכול ליתך מהכרית מילכ לאכול בביחו,
 חוץ דמשמעות הש"ס דר' זעירא סליק לגזרתי ביום טוב
 ואם היה יכולו ליתך ביום"ט להב"מ ודאי היה מותר לו
 לחזור לביחו ועוד אי לא היה מותר לר' לחזור לביחו ביום"ט
 א"כ היה מותר לאכול שם במקום שהוא וא"כ מוכח דזה
 שלא רצה עתה לאכול ע"כ משום שלא חפלה חפלה מוסף
 וא"כ מאי מספקא לכו לרבנן טעמא דר' זעירא, וכיון
 דמספקו רבנן בטעמא דר' זעירא ע"כ מ"רי כמו שחמרתו
 דסיכ יכול לחזור לביחו ולאכול עם אשמו ובניו ולשמח
 אהם בשמחה כח, וכיון שכן קשה מאי מספקא לכו לרבנן
 בטעמא דר' זעירא מאחיה טעם שלא רצה לאכול הלא
 סבירה לומר שלא רצה לאכול מטעם דלא היה רגיל לאכול
 קודם חפלה המוספין וסבירא ליה לר' זעירא כרב סוגא
 דאמר בפ' חפלה השחר דאסור לו לאדם שיטעום כלום
 קודם חפלה המוספין דאי ס"ד דסבר ר"ז דמותר לטעום
 קודם חפלה המוספין והא דלא רצה לאכול שם על סכ"מ
 היה טעמיה משום דאין שבתו של ח"ח להיות ביהו ברנל
 וסוף לו, הלא היה לקיים ר"ז שמיכה היה לו לטעום מידי
 על סכ"מ ושוב יבא לביחו ויאכל פעודה כראוי ושמחה
 אה אשמו ומדלא עשה כן כיו ודאי טעמא דר"ז דלא
 טעם שם מידי משום דסבירא ליה כרב סוגא דאסור לו
 לאדם לטעום כלום קודם שיחפלה חפלה המוספין וא"כ ליה

ואמנם כ"ז אינו קשה אלל לדעת רבינו הש"ע
 והסו"ד דסבירא לכו דהשתא דפסק הש"ס
 דלית הילכתא כרב סוגא יש"ש ד' כ"ח ע"כ ומותר לטעום
 קודם שיחפלה חפלה המוספין לא החירו אלל טעימה אבל
 פעודה קבוע אסור, א"כ קשה כמו שהקשינו למה לכו לרבנן
 לאסחפוקי בטעמא דר"ז הא מוכח דטעמא דר' זעירא
 משום דסבירא ליה כרב סוגא דפ' חפלה השחר דאסור
 לאדם לטעום קודם שיחפלה חפלה המוספין דאי טעמא
 2